

STANDARD

EKONOMİK VE TEKNİK DERGİ

YIL : 8

SAYI : 94

EKİM 1969

STANDARD

*Sayın Okurlarının
Cumhuriyet Bayramını
Kutlar.*

İÇİNDEKİLER

Sayfa

TSE markası gelişiyor ...	3
TSE'den haberler ...	5-11
Hırsızlık ...	13
Sıcak Su Hazırlayıcıları (Boylar) Standardı ...	14-15
Katı yakıt yakan termosifonlar standardı ...	16-17
Standard Dünyasından Ha- berler ...	20-23
ISO'nun enformasyon hız- metleri ...	25
Milletlerarası Tüketiciler Bir- likleri Organizasyonu (IO- CU) ...	27

Summary Of Contents 29-32

BU SAYIMIZ

Ayın ilk günlerinde, üç RCD ülkesi temsilcilerinden kurulu Standardlaştırma Alt Komitesi Ankara'da toplandı. Daha önce Pakistan'da ve İran'da toplanan Alt-Komite, bu kez bazı önemli kararlar aldı. Bu toplantı ile ilgili haberlemizi ilgili sayfalarımızda veriyoruz. Bu vesile ile kaleme alınmış olan «RCD ve RCD Standardları» adlı bir yazımızı da bu sayımıza koymuş bulunuyoruz.

TSE markasını kullanmak için anlaşma yapmak üzere başvuran firmaların sayısı gün geçtikçe artmaktadır. Ay içinde üç anlaşma yapılmıştır. Bu konudaki yazımızda daha geniş bilgi verilmiştir. Başyazımızın bu sayıdaki yazısı da bu konuyu işlemektedir.

Teknik Kurul, ay içinde bir toplantı yaparak 14 yeni standardı kabul etmiştir. Bunların arasında en önemlisi yemeklik zeytindir. Ev tipi elektrik fırınları da önemli bir standard olarak belirtilmelidir.

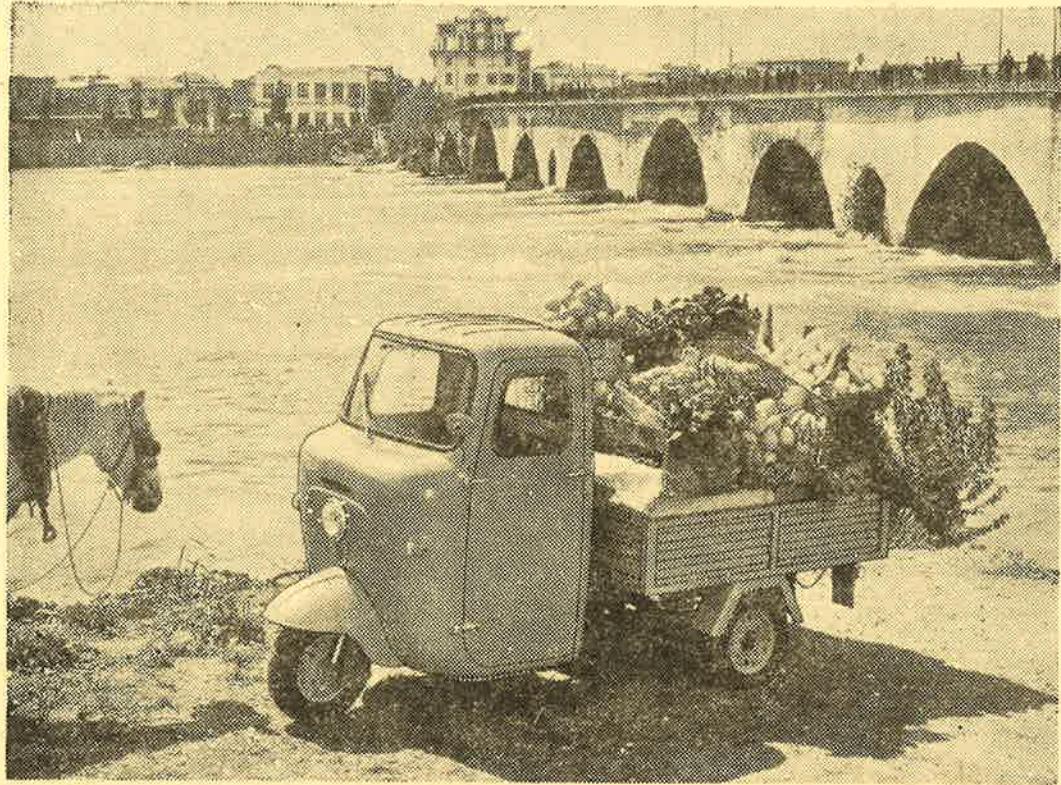
STANDARD

NECATİBEY CADDESİ
ANKARA

31 Ekim 1969 tarihinde basılmıştır.

ARCELİK

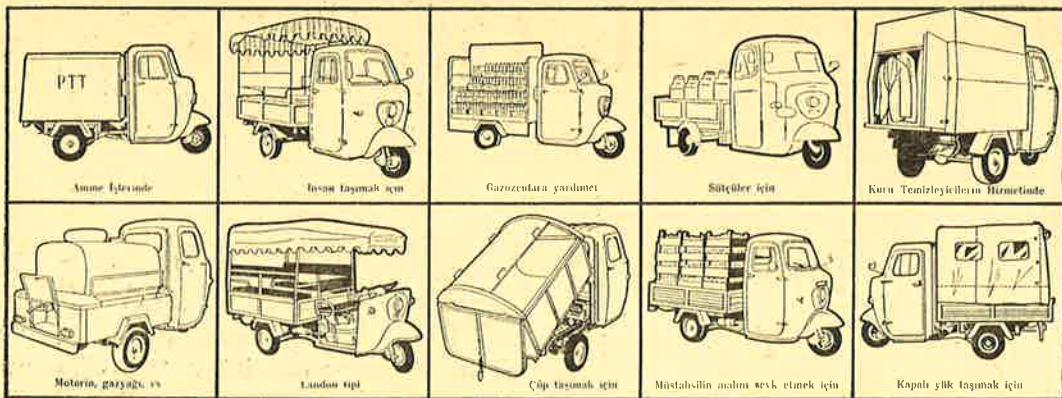
TRİPORTÖRÜ

AYDA 600 LİRA TAKSİTLE

Sürat - Emniyet - Ekonomi

Bol ve Ucuz Yedek Parça - Muntazam ve Süratlı Servis

Genel Satıcı: MOTÖR TİCARET A.Ş. Mecidiyeköy, Büyükdere Cad. No. 97, Tel.: 47 80 00

TSE MARKASI GELİSİYOR

Faruk A. SÜNTER

Türk Standardları Enstitüsünde, geçen ay içinde, üç yeni marka anlaşması imzalanmıştır.

Bu anlaşmalarla ilgili firmalar :

- 1) Yapmakta ve piyasaya çıkarmakta oldukları mamüllerinin Türk Standardlarına uygun olduğunu garanti etmekte;
- 2) TSE'nin, zamanlı zamansız, fabrikalarını denetlemesini, örnekler almasını ve bunları laboratuvarlarında incelemesini uygun görmekte;
- 3) Yaptıkları mallarda TSE'ce bir uygunsuzluk bulunacak olursa, anlaşmada yazılı ve onbinlerce liraya varan cezaları ödemeyi peşinen kabul eylemekte;
- 4) Bu durum ortaya çıkarsa TSE markasının hemen geri alınması ve gerekli işlemin yapılmasına şimdiden razi olmaktadırlar.

Bu anlaşmaların firmalara,

Markasını mamullerine koyma, ilânlarında kullanma hakkını vermesinin faydalari yanında ortaya koyduğu çok ağır şartların kimsenin ve hiç bir merciin zoru olmaksızın ilgililere seve seve kendiliklerinden istenmesi bu davranışın üzerinde önemle durlumasını gerektirir.

Gerçekten bu seçkin sanayi firmalarının yaptıkları mamüllere dünya standardlarının olduğu vasif üstünlüğünü sağlamaları, memleket kalkınmasında istenen ciddî gelişme için en güzel belirtilerden biridir. Sanayi de, her gün arttığını memnunlukla gördüğümüz yeni yeni tesisler, mamullerinde bu kalite üstünlüğünü sağladıkları takdirde gelişebilir ve kalkınmada yer alabilir. Yoksa, standardların altında çalışan ve alıcıları aldatan sanayi, ergeç tasfiye olmaya mahkûmdur.

Bir yandan köklü ve plânlı bir sanayii kurmak, öbür yandan da Ortak Pazar'da yer almak ve hele ihracat mallarımız arasına sınai mamüllerimizi de katmak amacını güttüğümüze göre, standardlara uygun mal hazırlamak ve

bu uygulamayı garanti altına almak hepimiz için artık kaçınılmaz bir zorunluk olmaktadır.

Türk Standardları Enstitüsü, ana ödevi olan standard hazırlama işi yanında TSE markası yolunu açmakla, yeni bir memleket hizmetini yurt ekonomisinin faydasına sunmuştur.

Kısaca TSE Markası diye adlandırdığımız bu yenilik şudur: Türk Standardları ya «ihtiyâri» veya «mecburî» olarak uygulanmaktadır. Bakanlar Kurulunun uygun görerek bir kararname ile «ihtiyâri» bir standardı «mecburî» kıldığı hallerde bunun kontrolünü yapmak üzere bir Bakanlığı görevli kılmaktadır. Bu uygulama, kadro, laboratuvar v.b. gibi - bazı yetersizlikler yüzünden beklenen sonucu çoğu zaman verememekte ve standardlara uymayan mallar piyasada satılmakta ve standarddan beklenen sonuçları olumsuz hale getirmektedir.

İşte bu eksikliği kısmen olsun gidermek amacıyla TSE, gönüllü olarak istiyen firmaların mamüllerinin kontrolunu anlaşma ile üzerine almaktadır. Kendi mamülüne güvenen firmaların malları TSE'ce sürekli olarak kontrol edilmekte ve standarda uygunlukları tesbit olunmaktadır. Böylece bu anlaşmaya göre bu mamüllere konulan «TSE markası» da alıcılar için «bu mal Enstitünün sürekli kontrolü altınadır ve standardına uygundur» anlamını ifade etmektedir.

Tarafsız ve bilimsel kurallara göre TSE'nin kendi uzman ve laboratuvarlarını çalıştırarak verdiği bu imkânın alıcılarla sağlayacağı fayda ise ortadadır. Alıcı, artık piyasadan bir mal satın alırken üzerinde baklava biçimli TSE yazısını taşıyanı, bu kontrolu kabule yanaşmayan ve kolayca ayırbilecek, güvenle satın alabilecektir.

Aynı TSE markasını taşıyan iki mamûl arasında da seçim yaparken artık aldanmayı aklına getirmeden o malın gösterişine, firma adına bakacak; varsa prospektüslerinin karşılaşırılması seçimde rol oynuyacaktır.

İşte geçen ay içinde üç TSE markasının arka arkaya anlaşmaya bağlanması, bu əlumlu yolda ulaşılan gelişmeyi göstermesi bakımından memnunluk uyandırmış ve bu güzel tutumun yarını için haklı ümitler yaratmıştır.

yüzlerce boyaya...
yüzlerce isim var...
fakat en iyisi,
ÇBS boyalarıdır.

Evet, ÇBS Boya Sanayii modern tesislerinde, mütehassis kimya mühendisleri ve personel kadrosunun idaresinde her çeşit boyası ve yardımcı maddelerini sizler için imal etmektedir.

Işte ispatı...

ÇBS plastik boyaları her zevke uygun cazip renkleri ve üstün kalitesiyle evinize, büronuzu hasılı bulunduğuınız, çalışığınız her yere canlılık kazandırır.

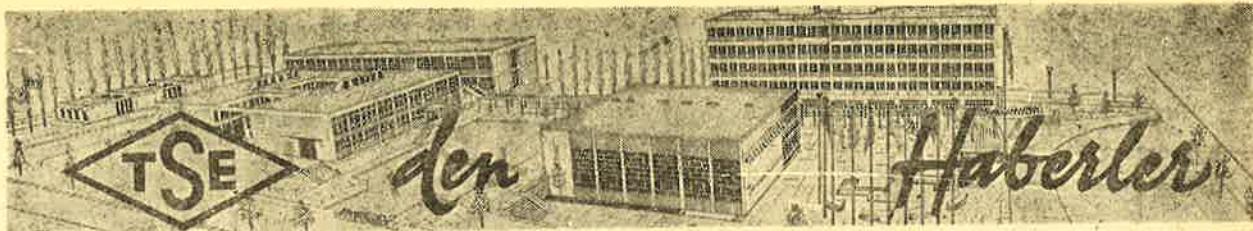
BELCO sellülozik boyası çeşitleri dünya sellülozik boyası sanayiline

yepyeni bir sistem, yepyeni bir kalite getirmiştir. Bütün Batı ülkelerinde olduğu gibi yurdumuzda da tercihle tatbik edilmektedir.

DAHA İYİSİ YOKTUR

ÇAVUŞOĞLU BOYA SANAYİ - İSTANBUL
KARAKÖY, FERMENECİLER NO. 56 - 58 TEL: 49 67 10 (DÜRT HAT)

1970 ISO Ankara Genel Kurulu'nun Hazırlıkları İlerliyor

ISO Genel Sekreter Yardımcısı R. Maréchal bu amaçla Ankara'ya geldi

Milletlerarası Standardizasyon Teskilatı (ISO) üyesi 60 ülke temsilcilerinin iştirakiyle 1970 yılı Eylül ayında Ankara'da yapılacak Genel Kurul ve Teknik Komiteler toplantıları hakkında hazırlanan programın ISO Konseyi tarafından onaylandığını geçen sayımızda bildirmiştik.

Kabul edilen bu programa göre, Türk Standardları Enstitüsü'nce hemen hazırlıklara girişilmiştir. Genel Kurul, teknik komiteler ve düzenlenmesi kararlaştırılmış bulunan açık oturlarla ilgili çeşitli işleri gözden geçirmek ve planlamak üzere yapılan önceliklere, 19 Ekim günü Ankara'ya gelen ISO Genel Sekreter Yardımcısı R. Maréchal da katılmıştır.

Yaklaşık olarak 1000 kadar yabancı delegenin katılacağı bu çok önemli milletlerarası organizasyonun en iyi şekilde gerçekleştirilebilmesi için Ankara'nın otel durumu, açılış töreninin yapılacağı yer, her birine 60-100 delegenin katılacağı ve aynı günde bir kaçınımlı çalışmalar yapacağı 10'dan fazla teknik komitenin toplantı salonları, yabancı delegelerin ulaşım imkânları, geziler gibi konular araştırılmış ve olumlu sonuçlar varılmıştır.

Bu arada, ISO ve TSE Başkanı Faruk A. Sünter, M. Maréchal ve TSE Genel Sekreteri Velid İsfendiyar, Türkiye Ticaret Odaları Birliğine bir ziyaret yapmışlar, M. Maréchal, Odalar Birliği Ümmü Kâtibi Namik Kemal Savun ile tanıştırdıktan sonra yapılan incelemede, Birliğin bazı toplantı salonlarının ISO'nun teknik komiteleri için tahsis edilebileceği anlaşılmıştır.

ISO 1970 Genel Kurulunun geçici programı üzerindeki çalışmalar da, ana hatları itibariyle sonuçlandırılmıştır. Program ve delege müracaat formlarının 1970 Ocak ayı içinde bütün dünyaya dağıtılması umulmaktadır.

ISO Genel Sekreter Yardımcısı R. Maréchal, Ankara'da TSE ilgili ile yaptığı çalışmaları 25 Ekim 1969 günü tamamlayarak Cenevre'ye dönmüştür.

ISO Başkanı Sünter, R. Maréchal ve TSE ilgili ile 1970 ISO Toplantıları programı üzerinde görüşüyor.

ECE Heyeti Türk Standardları Enstitüsünü ziyaret etti

Avrupa Ekonomik Komisyonu (ECE) na bağlı bir heyet, 28 Eylül - 4 Ekim 1969 tarihleri arasında, memleketimize, Türkiye'nin E.C.E. yardımından daha etkili bir şekilde nasıl yararlanabileceğini araştırmak ve ilgili kuruluşlarımızla temaslarında bulunmak üzere bir ziyaret yapmışlardır.

ECE icra Sekreterinin özel danışmanı M. Fagen'in Başkanlığındaki heyette, Teşkilatın Ekonomik Araştırma Bölümü Temsilcisi R. Hellberg, Ziraat Bölümü Temsilcisi M. Platier, Teknik Yardım Danışmanı H. Durand ve Milletlerarası Ticaret Uzmanı S. Harb da bulunuyordu.

ECE Heyeti, 29 Eylül sabahı Dışişleri Bakanlığı yetkilileri ile tanışmış aynı gün Bakanlıkta, Ticaret, Maliye, Sanayi Bakanlıkları ile T. Odalar Birliği, TÜBİTAK, Türk Standardları

Enstitüsü, İGEME gibi kuruluşların temsilcilerinin katıldığı bir toplantı yapılarak ihracatımızın geliştirilmesi, teknolojik işbirliği ve teknoloji transferi, sanayi işbirliği konularında karşılıklı görüşler tartışılmış, ECE'nin bu konulardaki hizmetlerinden yararlanma yolları araştırılmıştır. Ertesi gün D.P.T.'nda yapılan toplantıda çalışmalarına devam eden misafir heyet, bu arada 2 Ekim günü saat 15'te Türk Standardları Enstitüsü'ni de ziyaret ederek TSE Başkanı Faruk A. Sünter'le görüşmüştürlerdir.

TSE Başkanı, Enstitünün standard hazırlama faaliyetleri hakkında misafirlerle bilgi vermiş, bir ambalaj laboratuvarı kurma yolunda TSE'nin teşebbüslerine değinmiştir. ECE uzmanları bu konuya duydukları ilgiyi belirterek, projeyi destekleyeceklerini ifade etmişlerdir.

ECE Heyeti TSE Başkanı ile.

TSE Teknik Kurulu «Yemeklik Zeytin Standardı»nı Kabul Etti

EKİM AYI TOPLANTISINDA AYRICA 13 STANDARD DAHA KABUL EDİLDİ

Teknik Kurul 8.10.1969 tarihinde saat 16.00'da toplanmıştır. İlk TS 278 Tungsten Flamalı Elektrik Lambaları standardının 5. maddesinin değiştirilmesi kabul edildikten sonra gündemin öbür maddelerine geçilmiştir.

1 — Yemeklik Zeytin :

«Olea euro L. türüne giren, kültüre alınmış elverişli zeytin çeşitlerinin normal iriliklerini aldığı zaman toplanmış, acılığı gidermek üzere belirli teknik usullerle hazırlanmış ve pazara çabuk gelecek şekilde konmuş olan yeşil ve siyah danelevre standardda yemeklik zeytinler denilmiştir.

Codex Alimentarius tarafından hazırlanın standard tasarısı da gözönünde tutularak hazırlanmış bu standardda yemeklik zeytinlerin özellikleri, özlüleri piyasaya arz şekilleri, çeşitleri ele alınmıştır. Ayrıca süzme ağılığı, toplam asit, tuz miktarı, salamura da sodyum bensosat tayini metodları da gösterilmiştir.

Bundan sonra, ISO Rekomandası yollarından aşağıda gösterilen 11 tane Türk Standardı olarak kabul edilmişdir.

2 — Alüminyum Elde Edilmesinde Kullanılan Alüminyum Oksitten Deneyler İçin Analiz Çözeltisinin Hazırlanması (ISO/R 804)

3 — Küspelerde Demir Tayini (ISO/R 779)

4 — Küspelerde Kuru Madde Tayini (ISO/R 638)

5 — Saniyede Kullanılan Sodyum Karbonat Sodyum Bikarbonat Tayini (Volumetrik Metod) (ISO/R 741)

6 — Saniyede Kullanılan Sodyum Karbonat İğin Muayene ve Deney sonuçlarının Gösterilmesi (ISO/R 747)

7 — Eteri Yağların Etil Alkoldeki Çözünürlüklerinin Tayini (ISO/R 875)

8 — Sivilarının Yoğunluklarının 200° C da Tayini (ISO/R 758)

9 — Çinkonun Kimyasal Analiz Metodları Kurşun ve Kadmiyum Tayini (Polarografik Metod) (ISO/R 713)

10 — Çinkonun Kimyasal Analiz Metodları Kurşun Tayini (Polarografik Metod) (ISO/R 715)

11 — Laboratuvar Cam Malzemesi Üzerindeki Sicaklık Şoku Deneyi İçin Uygunayan Metodlar (ISO/R 718)

12 — Plastikler: Şeffaf Plastiklerin Kırılma İndislerinin Tayini (ISO/R 489)

Daha sonra gündemindeki öbür tasarımlardan ikisi de Türk Standardı olarak kabul edilmiştir:

13 — Reaktif Enerji Sayacı

Standarda göre, reaktif enerji sayacı, «reaktif elektrik enerjisini, vat saat veya bunun uygun katsayınsızındaki (kilovat saat, meganik saat gibi) başka bir birim ile ölçen toplayıcı ölçü aletleridir. «Reaktif enerji sayacı bir endüksiyon sayacıdır, yani «sabit bir sargidan geçen elektrik akımının meydana getirdiği endükleme ile müteharrik iletken bir elemanın hareketiyle, genel olarak bir diskin dönmesiye, çalışan» bir sayaçtır. Standard, 40 - 60 Hz.

arasında oları endüksiyon tipi, bir ve çok tarifeli alternatif akım ractif enerji sayaçlarını kapsamakta, bunların dışında kalanları kapsamamaktadır.

14 — Ev Tipi Elektrik Fırınları

Anma gerilimi 110 veya 220 volt olan, gücü 2 kilovatı aşmayan ev ve benzeri yerlerde kullanılan elektrik fırınlarını kapsayan standarda göre, ev tipi elektrik fırını, «ev ve benzeri yerlerdeki mutfaklarda kullanılan ve besinleri pişirmeye veya kızartmaya ya-

riyan, gücü 2 kilovatı aşmayan ve genel olarak ısiya karşı yalıtılmış kapaklı bir odaciği, örtülü veya örtüsüz ısıticileri ve bunları devreye sokup çıkarıma yarıyan bir veya iki komütatörü bulunan bir cihazdır.» Standardda çeşitli deneyle piyasaya sunma şekillerini gösteren esaslara da yer verilmiştir.

Teknik Kurul, yemeklik zeytinler ile Ev Tipi Elektrik Fırınları standardlarının mecburi kılınmasını da uygun bulmuştur.

Memleketimizde takım sanayinin rakipsiz önderi

MAKINA-TAKIM ENDÜSTRİSİ A.Ş.
yurt ihtiyacının tamamına
cevap verebilecek kapasitededir

Şirketimiz, şerit testere mevzuunda
dünyanın en şöhretli dört markasını istifadenize arzeder:

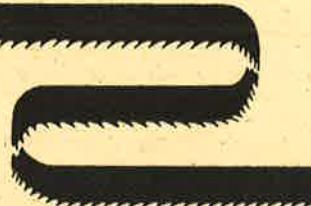
UDDEHOLM SANDVIK
(İsviçre)

• şerit
testereler

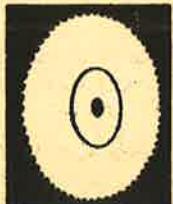

MARTIN MILLER
Çift ve Tek Kartal
(Avusturya)

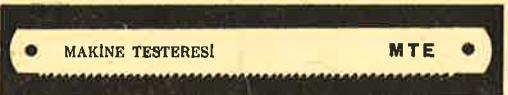
MERKUR
(Avusturya)
• şerit
testereler

- tek kartal
- çift kartal
- merkur
- marangoz el
testeresi ve
pala testereler
- katrak, kütük ve
daire testereler
- kepenk yayları

MTE MARANGOZ MAKİNA MATKAP UÇLARI

Sandvik ve
Special German HSS
kalitesinde
MAKİNA TESTERELERİ

Mamullerimizin bütün ebat ve hatvelerdeki çeşitleri derhal ve kısa vadeli olarak teslime amadır
DİKKAT: Makina-Takım Endüstrisi mamulleri Türk Standardları Enstitüsü normlarına göre inşâ edilmekte ve T. M. M. O. B. Makina Mühendisleri Odasının kalite belgesini taizidir

Acentesi:

Metal Ticaret T. A.Ş.

Tünel Caddesi, Transtürk Han 18, Karaköy, İstanbul, Tel.: 49 51 10 • Telg.: METURAŞ-İst.

Ankara Mağazası: Çankırı Caddesi 15/A, Tel.: 11 09 82

Ege Bölgesi Testere Açıkları Acentesi: EGE RECİNE ve NEFT SANAYİİ Koll. Şti. Fevzi Paşa Bulvarı 85/1, Tel.: 38 563

Kuzey Anadolu Bölgesi Satış Mümessiliği: Gazlı Caddesi 53, Samsun, Tel.: 20 52

Güney Anadolu Bölgesi Satış Mümessiliği: Atatürk Bulvarı, Burdunoğlu Apt., Kat 5, Adana, Tel.: 28 80

STANDARDLARA UYGUNLUĞU BELİRLEN

TSE Markası üç firmaya daha verildi

BU AY İÇİNDE ETERNİT, SUPERLİT VE EĞE SANAYİİ FİRMALARI İLE DE ANLAŞMALAR İMZALANDI

Geçtiğimiz ay içinde Türk Standardları Enstitüsü ile 3 seckin firmamız arasında, standardlarına uygunlukları TSE'ce tesbit edilmiş bulunan mamuller izerine TSE Markası koyma iznini veren anlaşmalar yapılmıştır.

İlk anlaşma 9 Ekim Perşembe günü Türk Standardları Enstitüsünde yapılan küçük bir törenle, «Eternit Sanayi A. Ş.» firmasının mamülü olan asbestosli çimento borular için imzalanmıştır. Enstitü yetkililerinin, yapılan mürracaat tizerine bir süreden beri yürütükleri incelme, araştırma ve laboratuvar testleri olumlu sonuç vermiş ve Eternit Markalı 50 ilâ 400 mm çaplı bütün basınç tipi boruların, TS 102 «Basınçlı Sıvı İleten Asbestli Çimento Boru ve Boru Özel Parçaları» standartına uygun bulunduğu anlaşılmıştır.

Bunun izerine Firmaya, mamülleinin ilgili Türk Standardına uygun bulunduğuunu kamu oyuna garanti eden bir işaret olan TSE Markasını koyma hakkını tanyan anlaşma imzalanmıştır.

TSE Markası anlaşması, Türk Standardları Enstitüsü adına Başkan Faruk A. Sünter ile Eternit Sanayi A. Ş. Genel Müdürü Cihat Şener ve Satış Müdürü Adil Cengiz tarafından imza edilmiştir.

Bu ay ikinci TSE Markası anlaşması, Eğe Sanayii A. Ş.'nin TS 375 «Eğeler» Türk Standardına uygun olarak imâl ettiği tesbit olunan çeşitli Eğeleri için yapılmıştır.

17 Ekim 1969 günü TSE adına Başkan Sünter ve Eğe Sanayii A. Ş. İdare Meclisi Başkanı Metin Enbiyaoğlu, arasında imzalandan anlaşmaya göre firmanın imâl ettiği bütün mamullerinin TSE markasını taşımamasına izin verilmektedir.

Ekim ayında üçüncü anlaşma, «Superlit» firmasının imâl ettiği asbestosli çimento borularla ilgili idi. TS 102 numaralı standarda uygunluğu tesbit edilen Superlit markalı boruların da TSE markasını taşımalarına imkân veren anlaşma, 24 Ekim 1969 günü TSE Başkanı Faruk A. Sünter ile Superlit Yönetimi Kurulu Başkanı Muzaffer Gazoğlu arasında imzalanmıştır.

Eternit Firması ile TSE arasındaki anlaşma imzalanırken.

TSE Başkanı Sünter, marka anlaşmasının imzasından sonra Eğe Sanayii A. Ş. Yöneticilerini tebrik ederken.

TSE Laboratuvar Müdürü Argun Dağcioğlu, marka anlaşması imza töreni sırasında, Superlit asbestos boruları hakkında bilgi verirken.

YENİ YAYINLANAN STANDARDLAR

TS No:	Standardın Adı	Fiyatı (TL.)
TS 726	Mağnezyum ve Mağnezyum Alasımlarının Kimyasal Analizleri, Mağnezyum Alasımlarında Gravimetrik Alüminyum Tayini (Alüminyum Miktarı % 1,5 — 12,0 Arasında)	3
TS 727	Mağnezyum ve Mağnezyum Alasımlarının Kimyasal Analizleri Fotometrik Bakır Tayini (Oksalildihidrazit Metodu % 0,002 - 0,4 arası Bakır Bulunan Haller Uygulanır)	3
TS 729	Linyit ve Turp Kömürlerinin Düşük Sıcaklıkta Yapılan Danıtma İşleminde Meydana Gelen Kätran, Su, Gaz ve Kok Verimlerinin Tayini	5
TS 737	Su Filtreleri (Kum Filtreleri)	7
TS 741	Alüminyum Elde Edilmesinde Kullanılan Alüminyum Oksit (Deney Numunelerinin Hazırlanması ve Saklanması)	2
TS 742	Endüstride Kullanılan Sodyum Karbonat (250°C da Uçucu Olmayan Madde Tayini)	2
TS 747	Alüminyum Elde Edilmesinde Kullanılan Alüminyum Oksit (Allümina) 300°C Ağırlık Kaybının Tayini (Rutubet)	2
TS 749	Alüminyum Elde Edilmesinde Kullanılan Alüminyum Oksitte Demir Tayini (1,10-Fenantrolin Fotometrik Metodu ile),	3
TS 750	Alüminyum ve Allüminyum Alasımlarının Kimyasal Analiz Metodları Fotometrik Silisyumun Tayini (Silisyum Miktarı % 0,002 - 0,4 arasında)	3
TS 751	Magnezyum ve Alasımlarının Kimyasal Analizleri Fotometrik Metodla Demir Tayini (Demir Miktarının % 0,002 - 0,05 arasında bulunduğu durumlarda uygulanan Ortofenantrolin metodu)	3
TS 752	Çinkonun Kimyasal Analizi Fotometrik Metodla Demir Tayini	3
TS 753	Sanayide Kullanılan Formik Asid Analiz Metodları	4
TS 754	Sanayide Kullanılan Sodyum Karbonat Deney Numunelerinin Hazırlanması ve Saklanması	2
TS 755	Sanayide Kullanılan Sodyum Karbonat Çözünebilen Toplam Alkali Madde Tayini (Volumetrik Metod)	2
TS 759	Sanayide Kullanılan Sodyum Karbonat 50 °C da Suda Çözünmeyen Madde Tayini	2
TS 760	Sanayide Kullanılan Fosforik Asitte Volumetrik Metodla Süfat Tayini	3
TS 761	Sanayide Kullanılan Sodyum Pripolifosfatta Suda Çözünmeyen Madde Tayini	2
TS 762	Sanayide Kullanılan Sodyum Tripolifosfatin Patansiyometrik Metodla pH Ölçülmesi	2
TS 763	Sanayide Kullanılan Sodyum Pripolifosfat ve Sodyum Prifosfatta Kızdırma Kaybı Tayini	2
TS 767	Plastikler Göznekli Plastiklerin Görünür Yoğunlıklarının Tayini	2
TS 768	Eteri Yağların Yoğunluk ve Nisbi Yoğunlıklarının Tayini	2
TS 771	Amonyum Klorür	5

Not : 1969 Ekim ayı içinde ilk baskılıları tamamlanmış bulunan 22 yeni Türk Standardının numara, ad ve fiyatları yukarıda verilmiştir. Bunları ve diğer Türk Standardlarını, yalnız TSE'nin Ankara Necatibey Caddesi 118 numaradaki merkezinden temin edebilirsiniz, 1969 Türk Standardları Kataloğu'nu ellerinde bulunduran sayın okurlarımızın yukarıda belirtilen standardların fiyatları ilgili yerine yazmalarını rica ederiz.

1969 KATALOĞUMUZ ÜCRETSİZ GÖNDERİLMEKTEDİR — TSE'DEN İSTEYİNİZ.

YTONG'un EN ÖNEMLİ İKİ ÖZELLİĞİ

★ YÜKSEK ISI TECRİT KABİLİYETİ

- 105° de kuru malzemede
- Harçlı örgü duvarlarda
- Tutkallı örgü duvarlarda
- Duvar elemanlarında
- Çatı ve döşeme plâklarında
- Asmolen bloklarda
- Izolasyon plâklarında

★ HAFIFLİK

- 105° de kuru malzemede
- Hesap Ağırlıkları :
- Blok duvarlarda
- Techizatlı elemanlarda
- Asmolen bloklarda
- Izolasyon plâklarında

G15 G25 G50

Isı geçirgenlik katsayısı (Kcal/mhc)

	0.08	0.10	0.13
Harçlı örgü duvarlarda	—	0.16	0.20
Tutkallı örgü duvarlarda	—	0.13	0.17
Duvar elemanlarında	—	—	0.18
Çatı ve döşeme plâklarında	—	—	0.17
Asmolen bloklarda	0.13	0.16	—
Izolasyon plâklarında	0.12	0.14	—

Birim ağırlıkları (t/m³)

	0.40	0.50	0.65
Blok duvarlarda	—	0.65	0.80
Techizatlı elemanlarda	—	—	0.84
Asmolen bloklarda	0.50	0.65	—
Izolasyon plâklarında	0.50	0.65	—

TSE'NİN DAVETLİSİ OLARAK ANKARA'YA GELEN

Dr. Lal C. Verman bir konferans verdi

«Eski ve Modern Hindistan'da Standardizasyon» konulu konferansı, standardizasyonla ilgili kalabalık bir dinleyici topluluğu izledi

Geçen ayın sonlarında ISO Konseyi toplantılarına katılmak üzere Çeşme'ye gitmiş bulunan TSE Heyeti, orada karşılaştıkları Hindistan Standardları Enstitüsü Eski Genel Müdürü ve Dünyaca tanınmış standardci Dr. Lal C. Verman'ı, İran'a giderken TSE'ye de uğramak üzere memleketimize davet etmişler ve bu davet Dr. Verman tarafından kabul edilmiştir.

1 Ekim 1969 akşamı Ankara'ya eş ile birlikte gelen Dr. Verman, üç gün süre ile TSE'de incelemelerde bulunmuş ve çalışmaları izleyerek, TSE yetkilileri ile faydalı temaslar yapmışlardır.

Dr. Verman'ın Ankara'da bulunmasından yararlanarak bir de konferans düzenlenmiştir. 4 Ekim Cumartesi günü saat 11'de, «Eski ve Modern Hindistan'da standardizasyon» konusunda verilen konferansı, seçkin bir davetli topluluğunun yanı sıra, RCD Standardizasyon Alt Komitesi toplantıları dolayısıyla Ankara'da bulunan İran Standardları Enstitüsü Genel Müdürü ve ISO Başkan Vekili R. Shayegan ile Pakistan delegesi A. A. Shaikk de izlemiştirler.

Konferans başlamadan önce bir konuşma yapan TSE Başkanı Faruk A. Sünter, değerli misafiri hazır bulanlara tanıtmış ve kendisine TSE'nin davetini kabul ederek Ankara'ya geldiği ve bu konferansı vereceği için teşekkür etmiştir.

Daha sonra kürsiye gelen Dr. Lal C. Verman, şu sözlerle konuşmasına başlamıştır :

«— Faruk Bey, Bayanlar, Baylar ve Değerli Misafirler,

Konuya girmeden önce Ankara'ya, Enstitüimize bu ziyareti yapmak fırsatı veren nازik davetinden ötürü TSE'ye en içten teşekkürlerimi sunmak istem. Bu benim için gerçekten büyük bir zevk olmuştur. Faruk Bey'e, beni takdim ederken kullandığı gayet nازik

ve mülfet ifadeler için de ayrıca teşekkür ederim. Kendileri, standardizasyonun öncülüğünü yapan, ileriyi gören ve hemen hemen yoktan var ettiği şu Enstitü ile gerçek bir lider olduğunu göstermiştir. Şunu ifade etmek isterim ki, TSE, ileri ve gelişmiş ülkelerde da hi örnek teşkil edecek bir kuruluştur. Nitikim Sayın Faruk Bey'in iki yıl önce ISO Başkanlığına seçilmiş olması, benim bu sözlerimi teyid etmektedir.

Burada geçirdığım çok kısa süre içinde, TSE'nin, kuruluş bakımından çok iyi planlanmış, organize edilmiş ve devamlı ilerlemeler içinde olan bir Enstitü olduğunu gördüm. Kapasitesine göre çok sayıda standard hazırlamış olması da bu ifademi doğrulamaktadır. Ayrıca, TSE Markası uygulamalarına başlanmış bulunması ve laboratuvarların, Enstitüye bağlı olarak kurulması da, ileri için iyi düşünülmüş teşebbüslerdir. Diğer taraftan, yayınlanmaka olan «Standard» Dergisi için de, TSE Yöneticilerini kutlamak istem. İtiraf edeyim ki, özellikle son ay larda, bu mükemmel derginin devamlı bir okuyucusu haline geldim...»

Konuşma devamında, yanında bulundurduğu slaytları da gösteren ve böylelikle konferansını çok ilgi çekici bir hava içinde yürüten Dr. Verman, ilk bölümde bundan 4-5 bin yıl önce Hindistan'da yaşamış İndüs uygurlığında, bugünkü anlamda standardların uygulandığını belirtmiş, özellikle inşaat mühendisliği ve şehir planlaması ile ilgili standardları, kazılardan elde edilen kalıntıları slaytlarla göstererek açıklamıştır.

Daha sonra, Hindistan Standardları Enstitüsü (ISI) ve faaliyetlerine geçen Dr. Verman, standard hazırlama ve uygulama konularında ayrıntılı bilgi vermiş, çeşitli diyagramlar ve resimler üzerinde Hindistan'da standardizasyonun teknik ve ekonomik vahelerini ele almıştır.

Konuşmasının sonunda dinleyiciler tarafından sorulan çeşitli soruları da cevaplandıran Dr. Verman, konferansı saat 13.30'da bitirmiştir.

Dr. Lal C. Verman ve eşi, aynı gün akşamı, İran'a gitmek üzere Ankara'dan ayrılmışlardır.

Dr. Lal C. Verman kimdir?

Hindistan Standardları Enstitüsü (ISI)'nın 1947 yılında kurulduğundan, kendi isteği ile emekliye ayrıldığı 1966 yılına kadar Genel Müdürliğünü yapmış olan Dr. Lal C. Verman, yalnız Hindistan'da değil, bütün dünyada tanınmış bir standardizasyon uzmanıdır.

ISI Genel Müdürlüğü'nün yanı sıra, Hindistan İhracat Teftiş İşleri İstişare Konseyi Üyeliği ve Kalite Kontrolu ve Yükleme Öncesi Teftiş Komitesi Başkanlığı da yapmıştır.

1958 yılında Hindistan Başbakanı tarafından kendisine K.L. Moudgil Armağanı'nın ilk mükafatı tevcih edilmiş, 1960'ta da, Yeni Delhi'de yapılan IEC toplantıları sırasında, standardizasyona yaptığı değerli hizmetlerden dolayı Amerikan Standard Mühendisleri Birliği'nce «Dostluk Pâyesi» verilmiştir.

Dr. Lal C. Verman, emekli olmadan sonra Asya'daki Birleşmiş Milletler ECAFE Teşkilatı'nın Endüstriyel Standardlar Baş Müşaviri olmuş, İran Standardları Enstitüsü'ünün gelişmesi için, bu Enstitü'de müşavir olarak çalışmıştır.

Standardizasyon konusunda önemli bir kaynak teşkil eden «Gelişen Ülkelerde Endüstriyel Standardizasyon» adlı bilimsel kitabı, Birleşmiş Milletler tarafından yayınlanmıştır.

Dr. Lal C. Verman'ın konferansını izleyenlerden bir görünüş.

DR. TURGUT PAMIR'I KAYBETTİK

Geçtiğimiz ay içinde, standardizasyon ailesi değerli bir üyesini kaybetmiştir. İhracatı Geliştirme Ettid Merkezi (İGEME) Tarım Bölümü Müşaviri Dr. Turgut Pamir, İznik'te üzüm ihracatı ile ilgili çalışmaları sırasında 10 Ekim 1969 günü geçirdiği bir kalp krizi sonucu vefat etmiştir.

Dr. Pamir'in cenazesi 13 Ekim günü Ankara'da Hacı Bayram Camiinde yapılan törenle kaldırılmış, Türk Standardları Enstitüsü de, törene bir çelenkle katılmıştır. Diğer taraftan TSE Yönetim Kurulu 14.10.1969 günü oturumda aldığı bir kararla Dr. Pamir'in memleketimizde standardizasyona yaptığı hizmetler anmış, merhumun hatırına saygı duruşunda bulunmuştur.

STANDARD, Dr. Turgut Pamir'in hatırası önünde saygı ile eğilir; kederli ailesine başsağlığı diler.

Aşağıda, biyografisi dergimizin Aralık 1965 tarihli 48. sayısında yayınlanmış bulunan Dr. Pamir'in eserleri hakkında bilgi sunuyoruz.

Turgut Pamir'in yayınlanmış eserleri :

«Türkiye'de Şarap Sanayii», «Türkiye'de Konserve Sanayii», «Türkiye'de Ün Sanayii», «Türkiye'de Bira Sanayii», «Bazı Hormonların Yerli Çeliklerle Amerikan Asma Çeliklerinin Köklenmelerine Tesirleri Üzerinde Araştırmalar».

Seminer tebliğleri :

«Yaş Meyve ve Sebze İhracatımız ve Problemleri», «Yaş Meyve ve Sebze İhracatımızın Nakliye Problemleri», «Yaş Meyve ve Sebzelerin Toplama (Hasat), Pazara Hazırlama ve Ambalaj İşleri», «Yaş Meyve ve Sebze Bakımından İç Pazar, Dış Pazar, ve Yiyecek Hazırlama Metodları Arasında Genel İlişkiler», «Toprak Reformu ve Su Davamız», «Türkiye'de Süs Nebatları Yetiştiriciliği ve Ticaretini Geliştirme Zürüreti», «Ziraat Mahsullerimiz Müstakar Fiyat Politikası İhtiyaç», «Ettidler : Köy Elektrifikasiyonunun İktisadi Cephesi, Muş Projesi, Ziraat Ekonomi İstikşaf Raporu», «Bağ Bahçe Mahsullenimizin İhraç İmkânları».

Dr. TURGUT PAMİR 1926 - 1969

Memleketimizin standardizasyon topluluğu değerli bir evladını geçen ay içinde kaybetti. Asıl bundan sonra büyük işler beklediğimiz bu genç uzmanın vakitsiz ölümü tarım, ticaret ve standardizasyon çevrelerini sarsmış, yeri doldurulamayacak bir boşluk bırakmıştır.

★

Turgut Pamir, Türkiye Ticaret Odaları, Sanayi Odaları ve Ticaret Borsaları Birliğini kurduğumuz zaman kadromuza katılan ilk elemanlardan biridir.

Birliğin tarım teknik kolunun kurulmasında büyük çaba göstermiş ve birlik bünyesinde 1954 yılında kurduğumuz Türk Standardları Enstitütümün tarım ve bılıhassa yaşı meyve ve sebze Standardlarını hazırlama işlerinde değerli hizmetlerde bulunmuştur.

Birlikte ayrılarak özel alanda hayatını kazandığı sırada bile TSE ile ilgisini kesmemiş, teknik komitelerde memlekete hizmet etmeye devam etmiştir. İGEME'nin açılması ile tam yerini bulan rahmetli arkadaşımız, burada yabancı uzmanların da takdirini kazanmıştır. Üzüm konusundaki engin bilgisi, İGEME programlarında yer alan şefali ve narenciye işlerindeki ciddi tutumu, herkese örnek olacak mütevazi, dürüst, yorulma bilmeyen çalışkanlığı ile her gün biraz daha ileri giderek kuruluşun dayandığı direklerden başkası olmuştur.

Gerçekten kuvvetli bir akademik tahlil üzerine yorulmak bilmeyen bir çalışma hayatının kazandırdığı tecrübe ile Dr. Turgut Pamir, Son yıllarda İGEME'nin başarılı işlerinde hakkıla önderlik etmiştir.

Turgut, bir süre önce bir kalp krizi geçirmiştir, fakat atlattı. Doktorlar çok yorulmamasını sıkı sıkı tenbih etmişlerdi. Bu yıl «mükşile» ihracatına yillardır verdiği emeği gelişmekte olduğunu görerek sevinirdi. İznik'te işlerin en iyi şekilde yürümesinden başka bir şey düşünmüyordu; aklı fikri orada, bağıarda, toplamada, ambalajlamada, seviyatta idi. O kadar ki hastalığını ve doktorların tenbihlerini unuttu. Bağılla gitti; sabah erken akşam geç vakitlere kadar çalıştı ve orada, ideali bağ bölgesinde gelen bir krizle bütün ailesini, sevenlerini ve sayanlarını geride bırakarak vedalaşmadan ölüdü gitti.

Odalar Birliği, İGEME ve TSE bu değerli uzmanı, vakitsiz kaybetmenin acısı içinde, her zaman anacaklardır.

Faruk A. Sünter

TÜRK STANDARDLARI

ENSTITÜSÜ ADINA

SAHİBİ VE BAŞYAZARI : FARUK A. SÜNTER

MÜESSESE MÜDÜRÜ : VELİD İSFENDİYAR

GENEL YAYIN MÜDÜRÜ : M. UYGUNER

BU SAYININ SORUMLU
YAZI İŞLERİ MÜDÜRÜ : İ. TANER BERKÜN

BASILDIĞI YER

: Türkiye Ticaret Odaları, Sanayi Odaları ve Ticaret Borsaları Birliği Matbaası - Ankara

TELGRAF ADRESİ : STANDARD — ANKARA
T E L E F O N : 17 19 31 · 17 19 24/24
POSTA KUTUSU : 73, Bakanlıklar — ANKARA

İ L Â N T A R İ F E S İ

Tam sahife 800 Lira	1/2 sahife 450 TL.	1/4 sahife 250 TL.
------------------------	-----------------------	-----------------------

Kapak içeri ve arka kapak 1000 lira.
İläve renk başına 250 lira fark alınır.

A B O N E Ş A R T L A R I

ADİ POSTA	UCAK POSTASI
Yıllık 12 Lira 6 aylık 6 Lira Sayısı 1 Lira	Abone bedeline uçak postası ücreti ilma edilir.

Yazilar, Derginin ve yazarın adı anılarak aktarılabilir.

Sanayi Bakanlığının Konya Kursunda TSE Yetkilileri de Öğretici Olarak Yer Aldı

Sanayi Bakanlığının iller teşkilatında çalışan görevlilerinin eğitimi amacı ile düzenlemekte olduğu kursların dördüncüüsü 20 - 26 Ekim 1969 günlerinde Konya'da yapılmıştır. Kursun açılış konuşmasını Bakanlık İnsangücü Eğitim Kurulu Başkanı Beyhan Bertan yapmıştır. Evvelce olduğu gibi, bu kursta da standard konularına yer verilmiştir. Kursun son iki gününde TSE Mevzuat Hazırlık Grubu Başkan Vekili Muzaffer Uyguner ile TSE Başmüşaviri İbrahim Kutlutan, kursa katılanlara 1705 ve 3018 sayılı yasalarla TSE'nin kuruluşu hakkındaki 132 sayılı yasa hakkında bilgi vermişler; bir standardın nasıl hazırlanacağını anlatmışlardır; Türk Standardlarının Uygulanması Hakkında Tüzük'in sistematik bir açıklamasını yapmışlardır.

Kursa katılanlar, nümune alınması ile ilgili konulardaki tereddütlerini belirtmişler; nümunelerin bedelsiz alınması durumunu tartışmışlardır. Eskişehir bulunan murakabe tütüklerinin kaldırılması gereği bir kez daha ortaya atılmıştır.

Belli bir husus da tüccar ve sanayicinin ve tüketicinin, standardların

önemini kavrayamadıkları sorunu olmuştur. Yapılan tartışmalarda, bunun temini için bazı uyarıcı çalışmaların yapılması gerektiği anlaşılmıştır.

25/10/1969 günü, Sümerbank'ın Satış Mağazası'na gidilmiş ve uygulamalı olarak nümune alınması konusu bur-

da işlenmiştir.

Çeşitli illerden 21 kişinin katıldığı kursta, kurs yöneticisi Ali Demircan gerekten hususları not etmiştir.

TSE, bundan sonra da, Bakanlıkça verilecek görevleri seve seve yerine getirecektir.

TSE Hazırlık Gruplarında

ELEKTRİK

- ★ «Maksimum Demandmetreler» konusunun Raportörü tarafından hazırlanan ön tasarısı Hazırlık Grubu gündemine alınmıştır.
- ★ «Civa Buharlı Boşalmalı Lambalar» ve «Ciav Buharlı Boşalmalı Lamba Balastları» standard tasarılarının Teknik Komite çalışmaları devam etmektedir.
- ★ «Alüminyum Toplayıcı Çubuklar» standard tasarısı üzerinde grup incelemeleri yapılmaktadır.
- ★ «TS 38 Yalıtılmış İletkenlerin Yapısı» standardının Revizyon ve Tadili çalışmaları ile ilgili olarak yeni den hazırlanan «N Kabloları» standard tasarısının gelen müttalâalara göre olgunlaştırma çalışmaları yapılmaktadır.
- ★ «Güç Transformatörleri İçin Yük Altında Kademe Değiştiriciler», «Güç Kondansatörleri» ve «Tip Bicimi Floresan Lambalar İçin Işıklı Yol Vericiler (Starterler)» standard tasarıları Teknik Kurulun gündemine alınmak üzere hazır hale getirilmiştir.
- ★ «Reaktif Enerji Sayaçları» ve «Ev Tipi Elektrik Fırınları» konuları Teknik Kurulca tasvip edilerek standard halini almışlardır.

İNŞAAT

- ★ «Kireçli Kum Taşı» standard tasarısı mütalâaya gönderilmek üzere hazırlanmıştır.
- ★ «Kayın Kerestesi», «Helâ Taşları» ve «Klozetler» standard tasarıları Alt Komiteye sunulmak üzere hazır hale gelmişlerdir.

KİMYA

- ★ «Bitkisel Ham» ve «Rafine Yağlar» standard tasarıları Hazırlık Grubuna incelenmektedir.
- ★ «Parlak Emaye Boyaları (Oto Boyaları)» ve «Sabun» Teknik Kurulun gündemine alınacaktır.

MADEN

- ★ «Zincirli Konveyör ve Kömür Pulluklarında Kullanılan Yüksek Çekme Dayanıklı Çeliklerden Yapılmış Zincirler (ISO/R 610)», «Kayalarda Delik Delmede Kullanılan Matkap Çubuklar (ISO/R 721)»,

«Laboratuvar Eleklerinde Kullanılan Tel Dokuma ve Delikli Sağlarda Anma Açıkhıkları (ISO/R 565)» ve «Kömürün Potada Şişme Sayısının Tayini (ISO/R 501)» standard tasarıları Alt Komitece incelenmek üzere hazırlanmıştır.

★ «Madenlerde Kullanılan Metalik Sarmalar» tasarısı Teknik Kurulun gündemine girmek üzere hazırlanmıştır.

MAKİNA

- ★ «Traktör Pulluklarında Kullanılan Uç Demirleri» konusunda Teknik Komite Raportörü Adapazarı Fabrikasında yaptığı tetkik ve araştırmaları bitirip çalışmalarla hız vermiştir.
- ★ «Motorlu Taşıtlar İçin Hidrolik Fren Hortumları ve Ekleme Parçaları» standard tasarılarının Teknik Komite çalışmaları bitirilmiş olup Hazırlık Grubu gündemine alınmıştır.

ZİRAAT

«Sogan», «Domates», «Pirasa», «Taze Bezelye», «Taze Fasulye», «Erik», «Kayısı» ve «Kiraz - Vişne» standard tasarıları Alt Komitesince incelenerek kabul edilmiş ve Teknik Kurul gündemine girmek üzere hazırlanmaktadır.

MÜTALÂALARI ALINMAK ÜZERE İLGİLİ KURULUŞLARA GÖNDERİLEN STANDARD TASARILARI

İNŞAAT :

- «Kapı Kasaları»

MADEN :

- «Sanayide Kullanılan Patlayıcı Maddeler I — Güç Tayini»
- «Sanayide Kullanılan Patlayıcı Maddeler II — Patlamaya Karşı Duyarlılık Tayini»
- «Sanayide Kullanılan Patlayıcı Maddeler III — Rutubetli Atmosferde Kalmış Olan Patlayıcı Maddelerin Patlamaya Karşı Duyarlılıklarının Tayini»

KILIÇOĞLU

Sanayi ve Ticaret Limited Şirketi

SERMAYESİ : 15.200.000,—

E S K İ S E H İ R

Kiremit, Tuğla ve Ateş Tuğla Fabrikası

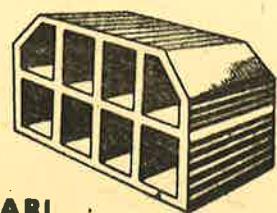
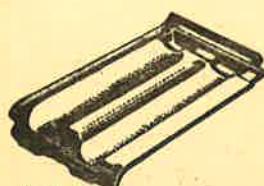
Her Nevi Kiremit, Tuğla
ve Ateş Tuğlaları

En iyi kaliteli mallarıyle daima
müşterilerinin emrindedir

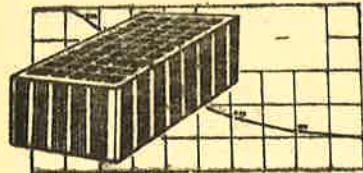
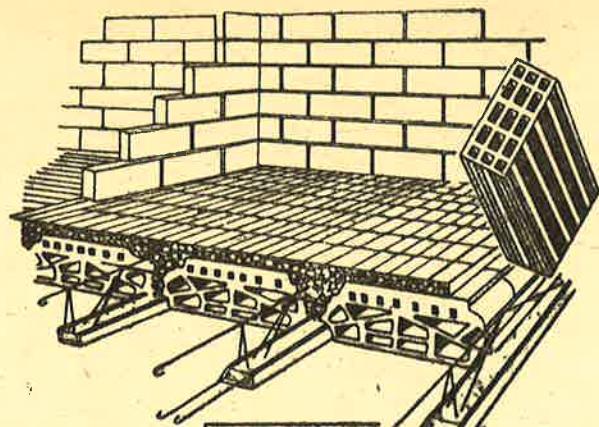
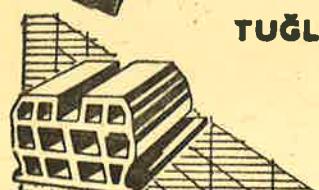
ADRES : Posta Kutusu 7
İnönü Caddesi No: 59
Eskişehir

Telgraf adresi : KIREMIT
Telefon No. : 1364 - 2105

Standard — 158

TUĞLA KIREMIT VE ASMOLEN FABRİKALARI

SATIŞ SUBELERİ :

İSTANBUL
Meclisi Mebusan Cad. Arhen Salıpazarı - İstanbul
T : 49 88 02 - 44 81 29

KADIKÖY
Mah.İnderFuat Bey Sokak Tates İş Merkezi Kat 1
Kadıköy - İstanbul
T : 36 13 42 - 36 48 90

UMUM MÜDÜRLÜK
Meclisi Mebusan Cad. Arhen
Salıpazarı - İstanbul
T : 49 79 56 - 49 74 14

Standard — 159

HİRSİZLİK

Armağan ANAR

Edgar Allen Poe «Kayıp Mektup» öyküsünden beri herkes bir şeyi gizlemenin en iyi yolunun o şeyi ortada bırakmak olduğunu bilmektedir. Kisacası hırsızı karşı standard bir tedbir haline gelmiştir, çalınmasından korkulan şeyin gözönüne degersiz bir şeymiş gibi bırakılması.

Polis romanı meraklıları bilirler. Suçlu genellikle en az şüphe edilendir. Gerçekten hayatı hiç ummadığınız kimseler suç işlerler. Dolayısıyla en suçsuz gibi görünen üzerinde özellikle durmak da suçluyu yakalayacak olan yönünden bir standard haline gelmiştir.

Demek istediğim şu : Suç işleyenlerle suçluları yakalamakla görevlendirilenlerin standardlarla yakın ilişkileri vardır.

Suçlardan hırsızlığı ele alalım. Başarılı bir hırsızın iyi bir standard kavramına sahip olması gereklidir. Bir kere hırsız, hırsızlık sınıflarını incelemek ve kendi tabiatına ve şartlarına en uygun hırsızlık yolunu seçmek zorundadır. Yani suistimal yoluyla mı, sahtekârlık yoluyla mı, yoksa düpedüz eve girip eşya çalmak yoluyla mı hırsızlık yapacak önceden tesibt etmelidir. Gene örnek olarak âdi hırsızı ele alalım. Kimi hırsız yükte hafif, pahada ağır eşyaya, kimi hırsız paraya, kimi hırsız erkek elbiselerine meraklıdır. İyi (!) bir hırsız önce benimseyeceği hırsızlık sınıfını sonra da tipini tâyin eden hırsızdır.

İkinci adım o sınıftaki hırsızlığın metodunu geliştirmektir. Mecburdur bir hırsız kendisini teksif ettiği dalda mükemmelle erişmeye. Onun için önce o dalda kendinden başka ünlü hırsızların metodlarını inceler, sonra bunlara kendine ait orijinallikler katar. Disiplin ve metod meselesidir iyi bir hırsız olmak. Gelişigüzelîye gelemez hırsızlık meslegi. Standard kavramı ise hırsızın en yararlandığı özellikledir. Hangi tip evde ne gibi eşyalar bulunur, ilk ön-

ce hangi odanın hangi kölesi araştırılmalıdır, evin döşenişine göre o evde yaşayanların kıymetli eşyalarını saklamak için düşünebilecekleri en ideal yer neresidir, bir hırsız uzun yılların tecrübesi ve içindeki standard kavramı sayesinde bilir, bunları. Onun hırsızlık kuralları standardlaşmıştır artık. Başarı için bu standard kurallara harfiyen uyması gereklidir.

Ancak, standardlaşma hırsızın başarısını sağladığı kadar sonunu da hazırlar. Onun standardları sayesindedir ki, polis de onu yakalamakta başarı sağlar. Şaşırız genellikle polis hırsızı ne çabuk buldu diye. Elbette. Standardlar sayesinde. Polis hangi tip hırsızlığı hangi tip hırsızın yapabileceğini standardını bulmuştur. Bir olay karşısında önce o sınıftaki hırsızlar üzerine eğilir. Arkadan her hırsızın kendine mahsus özelliklerini gelir. Kimi hırsız bir eve ille de balkondan girer, kimi hırsız yan yana dursa bile mücevheri bırakıp parayı alır gider, kimi hırsız için antika parçalar önemlidir. Bu tiplere ayırlıştan sonra da iyice ayrıntılı özelliklere sıra gelir. Hırsızın kilidi zorlama şekli, arkasında bıraktığı izler, evde mutlaka bir nişan bırakma gibi bir hususiyeti hep polise yol gösteren standardlarıdır hırsızın.

Polis hırsızlıklar ve hırsızları sınıflandırmazsa, tiplere ayıramazsa, ayrıca hırsızı izlemek bakımından kendi standardlarını tesbit etmemişse hırsız değil, kedi bile yakalayamaz. Polisin standardları ona vakit kazandırır, onu doğru yorumla sevkeder ve ona sonuç aldırır. Başka bir deyimle zararlı standardlarla mücadele etmenin yolu faydalı standardları koymasını bilmektir. İşte standardınince bir noktası. Standard yapmak hiçbir zaman kendi başına kâfi değildir. Yapılan standardın faydalı olması gereklidir. Ticarette buna kalite denir. Yani bir milyon tane birbirine tamamen eş konserve açacağı yapınca standard imalât yaptım diye işi bitmiş saymak yanlıştır. Bir de o konserve açacağı kutuyu kolayca açıyor mu işte onu sağlamak marifettir.

TÜRK STANDARDLARI

Türk Standardları Enstitüsü

Sökülebilir yassi bombeli aynalı
ÇİFT CİDARLI SICAK SU
HAZIRLAYICI

TS

736/3

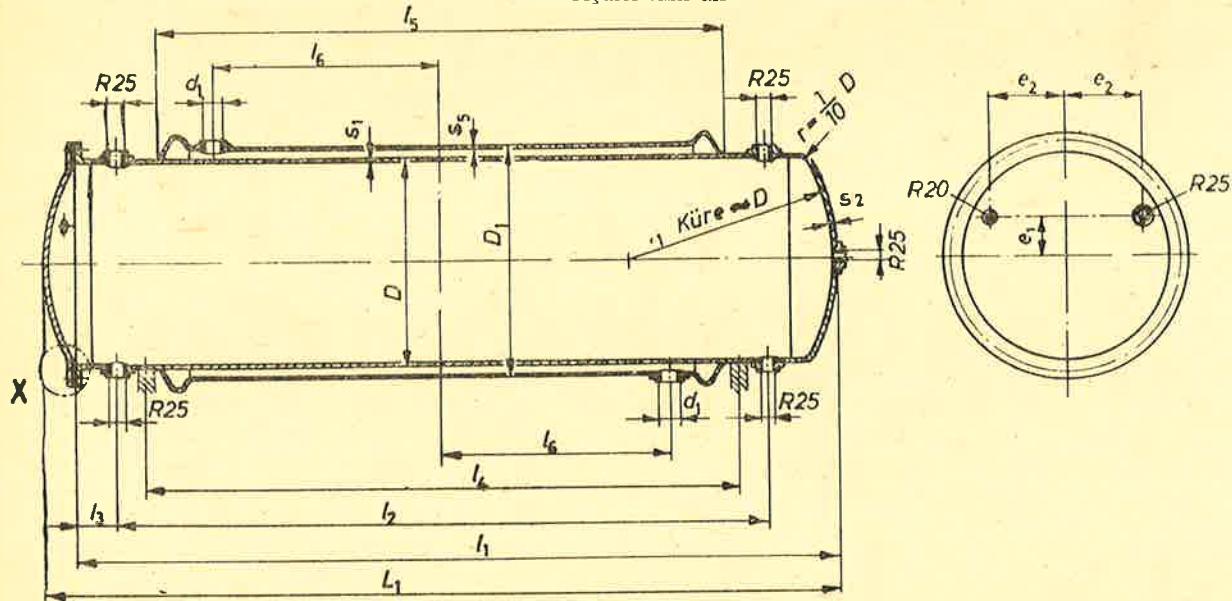
NİSAN 1969
Birinci Baskı

Double - Walled Heat Exchanger with Flat
Cover to be Unscrewed

UDK

621.642.3 :
697.326

Olçüler mm dir

300 litre hacimli, sökülebilir, yassi bombeli aynalı, galvanizli, çift cidarlı sıcak su hazırlayıcının gösterilisi;

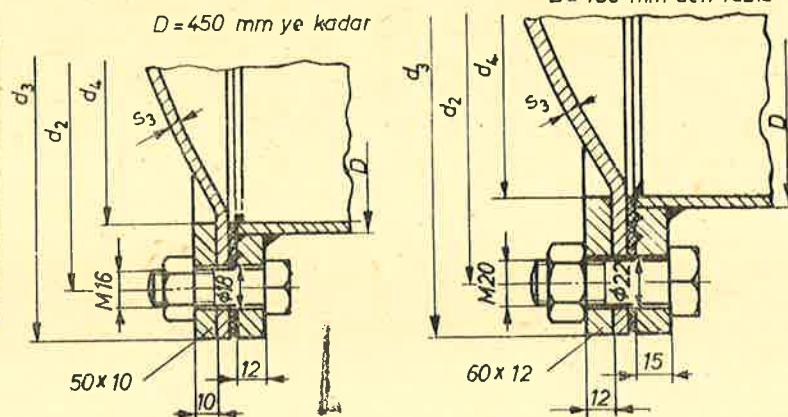
Çift cidarlı yassi bombeli aynalı sıcak su hazırlayıcı, 300 litrelilik TS736/3, galvanizli.

Kazanın İç hacmi litre	Kazan boyutları								Isıtma ceketi								Ağırlık ≈ kg	
	D	e ₁ 1)	e ₂ 2)	L ₁	L ₁	L ₂	L ₃	Mesnet arası aralığı	l ₄	s ₁ min.	s ₂ min.	s ₃ min.	D ₁	d ₁	l ₅	l ₆	s ₅ min.	m ²
150	350	70	100	1660	1610	1330	115	1195	4	4	5	400	R40	1110	450	2	1,20	99
200	400	75	115	1715	1660	1370	115	1230	4	4,5	6	450	R40	1150	470	2,5	1,45	125
300	450	80	135	2000	1935	1640	113	1490	4	4,5	6	500	R50	1410	595	2,5	2,0	159
500	600	100	200	1930	1850	1520	119	1360	6	6,5	8,5	650	R50	1280	530	3	2,4	285

1) Serpantin veya boru demeti de takılacak olursa, bunlar sabit aynaya da bağlanabilir.

X - Detayı

Kazanın İç hacmi litre	d ₂	d ₃	Civata sayısı
150	395	440	24
200	445	490	28
300	495	540	32
500	665	710	32

İşletme basıncı için madde 1.2.2.9 a bakınız.

YENİ Standardlar

- I -

«SICAK SU HAZIRLAYICILARI (Boyerler) (Sicak Su, Kaynar Su veya Buharla Çalışan)» STANDARDI

Fuat ÜNVER

Mak. Yük. Müh.

Genellikle çok daireli büyük binalarda ve çeşitli iş yerlerinde sürekli olarak sıcak su bulundurmak için kullanılan sıcak su hazırlayıcılara ait standard, TSE Teknik Kurulunun 25 Nisan 1969 tarihli toplantısında kabul edilmişdir.

65 - 95 °C sıcaklıkta kullanma suyu ve 90 °C den yukarı kaynar su veya bacsıncı en çok 0,5 atü ile sıcaklığı 110 °C den yüksek ısıtma suyu elde edilmesine yaranan boyalerlerin böylelikle standartlaştırılmış olmasının, halkın sağlığı ve temizliği yönlerinden önemli yararlar sağlayacağı kanısındayız.

Bunlar, memleketimizde başarı ile ve ihtiyacımıza yeterlik miktarda imâl edilmekte ise de, bugline kadar standartlaşdırılmış bulunmalarından ötürü, aranılan özelikleri çoğunlukla gösteremedikleri de bir gerçektir.

Piyasada sıcak su hazırlayıcılarına çoğu kez «Boyer» adı verilmektedir.

Söz konusu standardı, bu bakımların önemli bulduğumuz için metni hakkında Dergimiz okurlarına bazı bilgiler vermeği yararlı buluyoruz.

Standardın Tarifler Bölümünde :

Bu cihazlarla ilgili:

Sıcak ortam, soğuk ortam, paralel akım, ters akım, çapraz akım, sıcak su, kaynar su, ısıtma buharı, işletme bacsıncı, kazan (tank), çift cidarlı sıcak su hazırlayıcı, tek cidarlı sıcak su hazırlayıcı, ısıtma ceketi, ısıtıcı gibi teknik terimlerin anımları açıklanmıştır.

Sınıflandırma ve Özellikler Bölümünde :

— Sıcak su hazırlayıcıların soğuk ve sıcak ortamın akış yönlerine (paralel, ters, çapraz);
— Cidar sayısına (çift, tek);
— Sıcak ortamın cinsine (sıcak su, kaynar su, buhar);

göre sınıflandırılmaları yapılmıştır.

Yapılışlarına göre:

- Sabit aynalı çift cidarlı,
- Sökülebilir bombe aynalı çift cidarlı,

— Sökülebilir yassı bombe aynalı çift cidarlı,

— Boyunlu bombe kapaklı çift cidarlı,

— Boyunlu yassı bombe kapaklı çift cidarlı,

— Sökülebilir bombe aynalı tek cidarlı,

— Sökülebilir yassı bombe aynalı tek cidarlı,

— Boyunlu bombe kapaklı tek cidarlı,

— Boyunlu yassı bombe kapaklı tek cidarlı, ve

— 6 - 10 atü'lük işletme basınçları na göre;

Tipleri gösterilmiş, malzeme ve yapılış özellikleri belirtilemiştir.

Sıcak su hazırlayıcılarının Boyut ve Toleransları :

Standarda ekli 1 - 7 numaralı föyüerde gösterilmiştir.

Muayene ve Deneyler Bölümünde :

Nümunelerin nasıl alınacağı veimatlatçı firmaların laboratuvarlara verecekleri belgeler, cihazların göz ve boyut muayeneleri, sızdırmazlık, emniyet ventili deneylerinin yapılması açıklanmış ve bunları belirten raporun metni hakkında bilgi verilmiştir.

Standardın Son İki Bölümünde İse:

Sıcak Su Hazırlayıcılarının Piyasa-ya çıkışlarında taşıyacakları işaretlerle ambalajlarının nasıl yapılacağı ve Türk Standardlarının Uygulanması Hakkındaki Tüzük Gereğince Yapılacak İşlem yer almıştır.

Bu açıklamalarımızdan da anlaşılacığı üzere Sıcak su hazırlayıcıları Türk Standardı yurdun yeni bir ihtiyacını daha karşılamış olmaktadır.

Üretim nasıl artırılır?

Modern üretim teknikleri nelerdir?
Bilimsel sevk ve idareden ne anlarız?

Bütün bu soruların karşılığını

«PRODÜKTİVİTE - VERİMLİLİK»

dergisinde bulacaksınız

abone olunuz

Yıllık abonman bedeli : 60 TL.

MİLLÎ PRODÜKTİVİTE MERKEZİ
MİTHATPAŞA CADDESİ 46/2
YENİŞEHİR — ANKARA

TÜRK STANDARDLARI

Türk Standardları Enstitüsü

NİSAN 1969
Birinci Baskı

Katı Yakıt Yakan **TERMOSİFONLAR**

TS 733/1

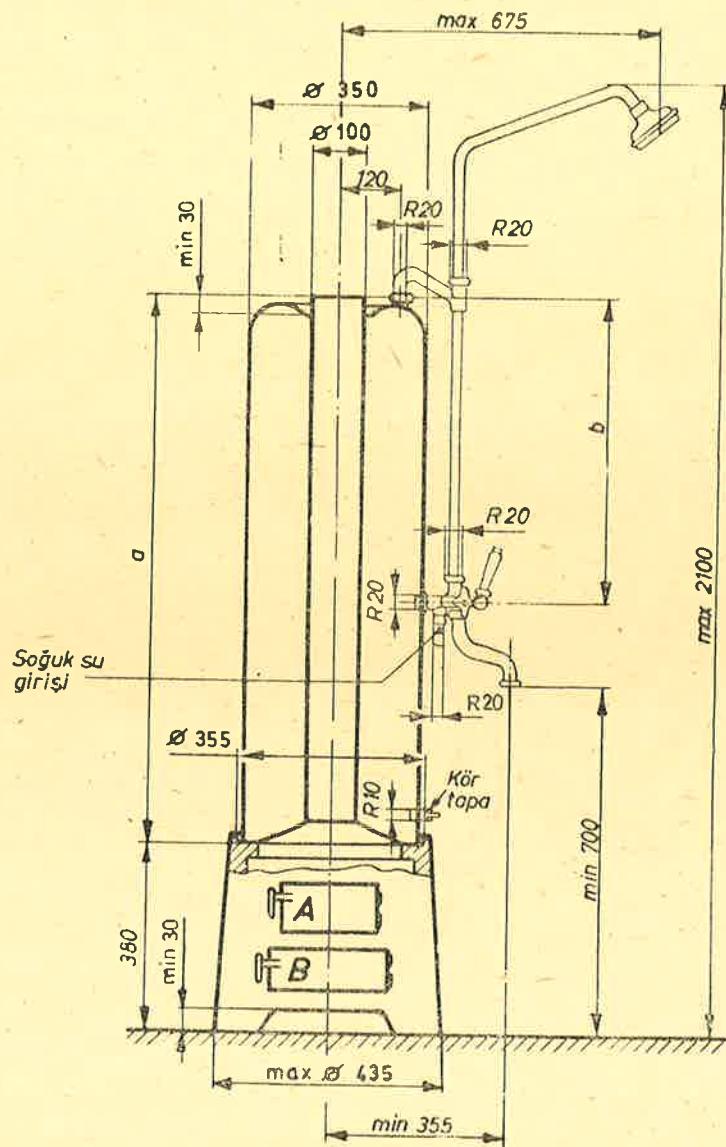
Water Heaters using Solid Fuels

UKD. 697.2 : 644.623

Üçüler mm dir.

Belirtilmeyen hususlarda imalâtcı serbesttir.

Tip A

Kazanının anma hacmi 100 litre olan A tipindeki bir termosifonun gösterilisi:

Termostifon A 100 TS 733/1

KATI YAKIT YAKAN TERMOSİFONLAR STANDARDI

Cemal ÜNER

Mak. Yük. Müh.

Termosifonlar günlük yaşamımızda önemli bir ihtiyacımızı teşkil etmektedir.

Buna karşılık bilimsel ve teknik esaslara uygun olarak imal edilmekle-ri içinde ya sık sık arıza yapmakta veya pek çabuk yıpranmaktadır. Bu durumu dikkate alan Türk Standardları Enstitüsü konuyu ele almış ve standartlaşmıştır.

Teknik Kurulum 16 Nisan 1969 tarihli toplantılarında kabulü ile ihtiyari nitelikte bir Türk Standardı olan ve yakında mecburi yürürlüğe konulması beklenen metni aşağıda okurlarımıza açıklıyoruz.

Kati yakit yakan termosifonlar, şamandırıları bir su deposuna bağlı olarak çalışan, sobasında, odun, maden kömürü, linyit, fındık kabuğu v.b. kati yakıtlar yakılmak suretiyle kazandağı suyu ve aynı zamanda banyo odasını ısıtan bir ısıticidir. Termosifonlar ile ilgili parçaların tarifleri aşağıdadır:

Kazan

Kazan, içine ısıtilacak su doldurulan ve ortasında bir alev borusu bulunan kısımdır.

Soba

Soba, içinde yakıt yakılan ve üze-rine kazan oturtulan kısımdır.

Ocak

Sobanın içinde yakıtın yandığı yerdir.

Izgara

Ocağın altına yerleştirilen ve üze-rine yakıt konulmasına yarayan, içinde havanın geçmesi için yarıkları bulunan metal plakadır.

Küllük

Soba, izgarasının altında bulunan ve içine kül tavası sürtilen kısımdır.

Kül Tavası

Izgaradan düşen küllerin toplanmasına yarayan bir kaptır.

Hava Ayar Düzeni

Ocağa giren havanın miktarını ayarlamaya yarayan bir düzendir.

Kazan Donanımı

Batarya ile kazan suyunu boşaltma-ya yarayan kör tapaya kazan donanımı denir.

Basınç Düşürücü Depo

Su şebekesinin basıncını, şamandırı bir ventil yardımı ile termosifo-nun çalışma basıncına düşüren bir kap-tır.

Ocak Hacmi :

Ocak hacmi, kayanın alt yüzeyi ile izgaranın üst yüzeyi arasındaki boşluk-tur.

Alev Borusu

Ekseni kazanın eksehinde bulunan ve içinden sıcak gazlar geçen bir boru-dur.

Isıtma Yüzeyi

Isıtma yüzeyi, kazanın taban yüzeyi ile alev borusu iç yüzeyinin toplamıdır.

Termosifon standardı; ev ve benze-ri yerlerde kullanılan, kati yakit yakan ve düşük basınçlı su ile çalışan 100 lit-relik termosifonları kapsamaktadır. Elektrik, gaz yağı, LPG veya havagazı ile çalışan termosifonlar bu standardın kapsamına girmemektedir.

Söz konusu termosifonlar,

— Bataryalı (A Tipi),

— Bataryasız (B Tipi) olmak üzere iki sınıfa ayrıılır.

İşaretleme

Bu standarda uygun olarak imal edilen termosifonların metal etiketleri üzerinde silinmeyecek şekilde aşağıdaki işaretler konur:

a) Termosifonun litre olarak anma hacmi,

b) Bu standardın işaret ve numarasi,

c) Firmanın markası veya kısa adı,

d) Türk malı deyimi veya TM işa-reti.

Scba Yapımında Kullanılan Kirdökümün Özeliği

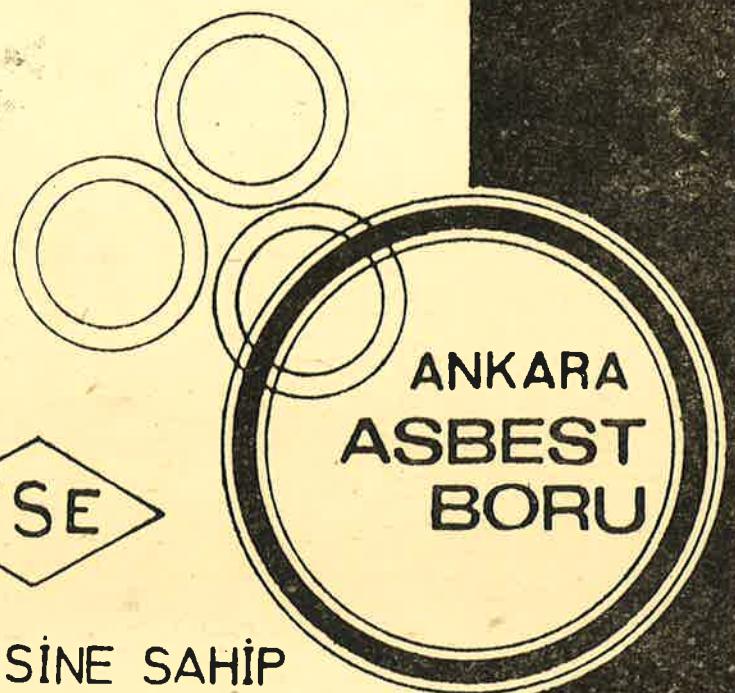
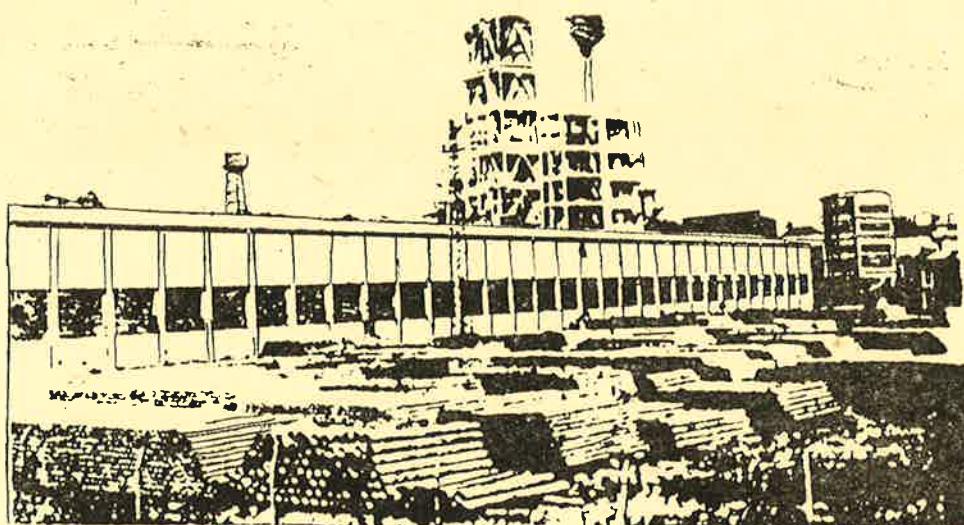
Malzemenin cinsi	Karbon miktari	Mekanik özellik
	C % min	Çekme dayanı- mu kgf/mm ² min
Kirdöküm	1,7	12

Numune Alma

Muayeneye sunulan termosifon sayısı	Açınacak numune sayısı
1 — 10	hepsi
11 — 100	10
101 — 180	15
180 den fazla	20

Termosifon kazanı yapımında Kullanılan Bakırın Özeliği

Malzemenin Cinsi	Bakır Miktarı	Mekanik Özellik		
	Cu % min	Çekme dayanımı kgf/mm ² min	Kopma uzaması (Lo = 10 d ₀) min	Brinell sertliği (F = 10 D ²) kg/mm ²
Bakır levha; Bakır boru	99,3	20	8	50 — 70

GARANTİSİNE SAHİP

TS 102 ye göre imal edilen

YÜKSEK TAZYİK BORULARI

- KORROSIONA DAYANIKLI
- ISI İNTİKALİ AZ
- ELÂSTİKİYETİ FAZLA
- BAĞLANTISI KOLAY
 - YAPISI SAĞLAM
 - KALİTESİ ÜSTÜN
- MÜSTERİYE AZAMI KOLAYLIK
VE TEKNİK HİZMET

ANKARA ÇIMENTO SANAYİ T.A.S.
ÇIMENTO VE ASBEST BORU FABRİKALARI

ANKARA
ab

TEL: 13 10 30
13 2667
13 61 32

Standard — 160

RCD ve RCD Standardları

Muzaffer UYGUNER

Bilindiği üzere, Kalkınma İçin Bölgesel İşbirliği bizde, İngilizce adının (Regional Cooperation for Development) baş harflerinden yapılan kısa ad olan RCD olarak anılmaktadır. Bu teşkilat, İran, Pakistan ve Türkiye arasında daha yakın ekonomik, teknik ve kültürel işbirliği ve bu bölgenin 160 milyonu aşan nüfusunun ekonomik yönden gelişmesini ve refahını amaç edinen üç tarafı bir anlaşma ile kurulmuştur. Bu anlaşma kararı, 21 Temmuz 1964 tarihinde İstanbul'da zirve toplantısında alınmıştır.

Esasen ortak pek çok tarafları olan bu üç kardeş ülkenin sağlam bir bölgesel ekonomik grup için işbirliği yapmaları pek doğaldı. Bu üç ülke arasında tarih bağları yanında kültür geçmişi ve din birliği olduğu gibi gelecek için de ortak görüşleri vardır.

Ekonomik ve sosyal hayatın hızla değişen görüntüsü, teknikteki yeniliklerin tarımsal topluluklara gittikçe yayılması, taşıma ve haberleşmedeki köklü gelişmeler bölgesel ekonomik kümelenmelerin gelişimine katkıda bulunan esas kuvvetler olarak kabul edilmektedir. Bu husustaki gelişmelere ayak uydurmak ve birlikte çalışarak sorunlara çare bulmak için işbirliği yapılması uygun bulunmuştur.

Kalkınma İçin Bölgesel İşbirliğinin kurulmasını öğrenen ortak bildiride birçok husus yer almıştır. Ticaret anlaşmaları yapılması, ortak bir ticaret odağı kurulması, ortak amaçlı sanayi projeleri yapılmıştır, uygulanması, posta ücretlerinin iç ücretler seviyesine indirilmesi, hava taşıma hizmetlerinin geliştirilmesi ve hava hattı kurulması, ortak bir deniz taşıma sistemi kurulması, kara ve demiryolları yapım ve onarımı, turizmin geliştirilmesi, gezilerdeki vize formalitelerinin kaldırılması, eğitim kolaylıklarını ve uzmanlar sağlanması suretiyle teknik yardım temini bunlar arasındadır.

Komiteler :

RCD teşkilatı içinde planlama ve karar alma görevlerini yürütmek üzere üç organ grubu vardır.

Bunların başında Bölgesel Bakanlar Konseyi gelir. Bu Konsey, RCD'nin en yüksek karar organı olup, Diğerleri Bakanlarından kurulu bulunmaktadır. Konsey, üç tane tilke arasındaki işbirliği için alınacak tedbirleri inceler ve nihai kararları verir.

İkinci organ Bölgesel Planlama Konseyidir. Üye ülkelerinin Planlama Teşkilatları Başkanlarından kurulu bu Konsey, kalkınma planları ve üretici potansiyelleri üzerinde çalışır. Bölgenin hızla kalkınma planlarını ahenkleştirmek amacıyla önerilerde bulunur.

Bundan sonraki aşamada, her üç üye temsilcilerinden kurulu olan daimi komiteler yer alır. Önceleri 16 olan bu komiteler bugün 7'ye indirilmiştir. Bu komiteler şunlardır :

1 — Sanayi Komitesi — Sanayi alanındaki ortak amaçlı tesebbüslerle ve sanayi sorunları ile ilgili konular üzerinde çalışır. Standardlaşdırma işleri bu komiteye bağlı bir Alt-Komite tarafından yürütülür (1).

2 — Petrol ve Petro Kimya Komitesi — Petrol ve petro-kimya konusundaki sorunlarla meşgul olur.

3 — Ticaret Komitesi — Ticaretin geliştirilmesi, bölge içi ticareti engelleten hususlar, RCD Ticaret ve Sanayi Odası, bankacılık, turizm, sigortacılık ve RCD Sigorta Merkezi gibi konularla ilgilendir.

4 — Haberleşme ve Taşıma Komitesi — Hava, deniz taşıma işleri ile kara ve demir yolları, posta ve haberleşme konuları üzerinde çalışır.

5 — Teknik İşbirliği ve Kamu Yönetimi Komitesi — Teknik yardım programları, kamu yönetimi, sağlık, aile planlaması, târim, su kaynaklarının geliştirilmesi konuları bu komitenin görevleri arasındadır (2).

6 — Sosyal İşler Komitesi — Kültürel İşbirliği, RCD kültür kurumunu, bilgi alış-verisi, kadınların işbirliği gibi konular üzerinde çalışır.

7 — Koordinasyon Komitesi — RCD faaliyetlerinin bir bütün olarak koordinasyonu, bütçe ve yönetim konuları, teşkilat sorunları bu komitenin görevleri arasındadır.

Standardlar Alt . Komitesi :

Sanayi Komitesine bağlı olarak çalışan Standardlar Alt - Komitesi, ilk 1964 yılında Yeni Delhi'de toplanmıştır. İkinci toplantısını Tahran'da yapan Alt - Komite üçüncü toplantısını da 2-3 Ekim 1969 tarihlerinde Ankara'da TSE'de yapmıştır. Yapılan toplantıda görülmüştür ki, henüz bir tek bile RCD Standardı yapılamamıştır. Ankara

toplantısı bu konuda kesin ve önemli kararlar almıştır. Önce, ortak amaçlı tesebbüslerle ilgili standardlar ele alınacak, daha sonra ise bölge ticaretinde önemli olan maddeler üzerinde durulacaktır.

Bilindiği üzere, bölgesel standard çalışmalarında iki yol vardır. Bunların birincisi; yapılacak standardın sekretaryasının bir ülke tarafından üstlenmesi ve zaman zaman öbür ülkelerin de katılması ile standardın geliştirilmesidir. İkinci yol ise, standardın bir ülke tarafından yapılması ve sonunda öbür ülkelerin görüşüne sunulması yoludur. RCD Standardlarının hangi yol izlenerek yapılacağı Bakanlar Konseyi Kararından sonra kesinleşecektir ise de Alt-Komitede ikinci yolu izlenmesi üzerinde durulduğu öğrenilmiştir.

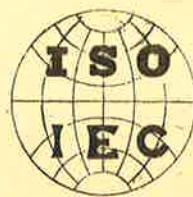
Hazırlanan standardların Bakanlar Konseyi'nce kabulünden sonra hukuki ifade edeceğii muhakkaktır. Ancak, her tilkenin ayrı bir standard kabul yönetimi olduğundan, böylece kabul edilecek standardların uygulanmasının mitümki olup olmayacağı düşünülebilir ve düşünülmelidir. Kişisel görüşümüze göre, Bakanlar Konseyi'nce kabul edilen standardların, ulusal birer standardda olması için her tilkenin standard kabul esaslarına göre de uygun bulması gerekdir. Aksi hal ulusallık ve mülkkilik ilkelerine aykırı düşer. Bakanlar Konseyi kararı ile kabul edilen Standard, ISO rekomendasyonu nitelidir. Bir ISO rekomendasyonu TSE Teknik Kurulunca nasıl Türk Standardı olarak kabul edilmekle uygulanabiliyor ise, RCD Standardı için de durum böyle olmak gerekdir. RCD Standardlarına da ISO rekomendasyonları gibi bir numara verebilir ve bunların ulusal standard olarak kabulü halinde RCD Standardı olduğu da belirtilebilir.

Standardlar Alt - Komitesi kararlarının Bakanlar Konseyi'nce kabulünden sonra konuya tekrar eğilmeği tasarlanmıştır.

1 — Yalnızca ortak amaçlı tesebbüslerin imâl edeceğii esyanın standardlaşdırılması düşünülmüş ve standardlaşdırma işleri bu komiteye verilmiştir. Halbuki bu konu ticaret komitesini de ilgilendirdiği gibi, öbür alanları da ilgilendirir. Standardların bugünkü önemi de göz önünde tutulursa başımsız bir komite olması düşünülebilir.

2 — Teknik bilgi ve teknik yardım daha çok sanayi ile ilgilidir. Bu yüzden o komitenin bu konularla meşgul olmasını doğru buluruz.

Standard Dünyasından Haberler

TSE'de yapılan RCD Standardizasyon Alt Komitesi Toplantısının genel görünüsü

RCD Standardisasyon Alt Komitesi Toplantıları Ankara'da Yapıldı

Türkiye, İran ve Pakistan arasındaki «Kalkınma İçin Bölgesel İşbirliği (RCD)» programı çerçevesinde standardizasyon işbirliğine de yer vermek amacıyla bir süreden beri bazı hazırlıkların yapıldığı okullarımız tarafından bilinmektedir. (1)

Bu işbirliğinin esaslarını tespit etmek üzere, RCD Sanayi Komitesi'ne bağlı «Standardizasyon Alt Komitesi» 2 ve 3 Ekim 1969 günleri Ankara'da Türk Standardları Enstitüsü'nde bir toplantı yapmıştır.

Toplantıda İran'ı, Cenevre'deki ISO Konseyi toplantılarından memleketine dönmekte olan ve yeni ISO Başkan Vekili seçilmiş bulunan, İran Standardları Enstitüsü Genel Müdür Reza Shayegan; Pakistan ise Pakistan Standardları Enstitüsü Müdür Yardımcısı A. A. Shaikh temsil etmiştir.

Türk delegasyonu, TSE ve ISO Başkanı Faruk A. Sünter'in yönetiminde Dışişleri Bakanlığından Şefik Onat ve Türkşekil Kurttekin, Devlet Planlama Teşkilatı'ndan Zeki Siddiki ve Türk

Standardları Enstitüsü'nden Yönetim Gürmen ve Fasih Atam ile Genel Sekreter Velid İsfendiyar, Mevzuat Hazırlık Kurulu Üyeleri Prof. Haldun İlik Grubu Başkan Vekili Muzaffer Uysal,

ISO ve TSE Başkanı Sünter, toplantıda İran Delegesi R. Shayegan ve Pakistan Delegesi A. A. Shaikh ile.

(1) Bk. Standard, Sayı: 93, Sayfa: 7

guner, Başmüşavir İbrahim Kutlutan ve Diğer TSE ilgililarından meydana gelmiştir.

Komite, çalışmalarına 2 Ekim Perşembe günü saat 10.30'da Başkan Faruk A. Sünter'in bir konuşması ile başlamıştır. Sünter bu konuşmasında, Türkiye, Iran ve Pakistan arasında gerçek bir işbirliği sağlamaya yönel RCD çalışmalarını övmüş, bu işbirliği için de standardizasyonun taşıdığı büyük önemine değinerek bu konuda da kısa zamanda olumlu sonuçlar almacaına ihanetini belirtmiştir. RCD Üyesi dost ve kardeş ülkenin, Milletlerarası Standardizasyon Teşkilatı (ISO) Konseyi'nde aynı zamanda yer almaktan retiyle kazandıkları başarının RCD Teşkilatı için de avantaj sağladığını belteren Sünter, konuşmasının sonunda, bir kaç gün önce Cenevre'deki ISO Konseyi toplantılarında ISO Başkan Vekilliğine seçilen ve bu çalışmalarla İran'ı temsil eden Iran Standardları Enstitüsü Genel Müdürü R. Shayegan'ı toplantıya katılanların huzurunda kutlamıştır.

Daha sonra söz alan Iran Delegesi R. Shayegan, Sünter'e teşekkür ettikten sonra Iran'da standardizasyon ve Iran Standardları Enstitüsü'nün çalışmaları hakkında bilgi vermiş ve toplantı başarılar dilemiştir. Pakistan Delegisi A. A. Shaikh'in yaptığı kısa bir konuşmadan sonra açılış töreni sona ermiş ve çalışmalarla geçilmiştir.

Öğrendiğimize göre, iki gün süren toplantılar sonucunda, RCD'de standardizasyon işbirliğinin gerçekleştirilemesini sağlayacak önemli tavsiyeler tesbit edilmiştir. Teşkilatın yetkili mercilere sunulan bu tavsiyeler arasında, üç ülke Standard Enstitülerinin birbirlerine her türlü teknik yardımda bulunmaları, enstitülerin laboratuvar araştırma ve test imkânlarından karşılıklı olarak yararlanma, üç ülkeyden seçilen kimsele rin katılacekları seri halde düzenlenencek seminerlerde standardizasyon eğitiminin sağlanması gibi konular yer almıştır.

RCD Standardizasyon Alt Komitesi toplantılarına katılan Iran Standardları Enstitüsü Başkanı R. Shayegan ve Pakistan Delegisi A. A. Shaikh, 4 Ekim Cumartesi akşamı memleketlerine dönmüşlerdir.

Malezya ISO'ya Üye Oldu

Malezya Standardları Enstitüsü (SIM), Milletlerarası Standardizasyon Teşkilatı (ISO) na 1 Ekim 1969 tarihinden itibaren geçerli olmak üzere üye olmuştur.

ISO Konseyi, Malezya'yı üyeliğe kabul eden kararını, Eylül ayında Cenevre'de yaptığı toplantıda vermiştir.

Bilindiği gibi, ISO'ya 60 ülkeyden 56 milli standard kuruluşu üye bulunmaktadır idi. Arjantin ve Arnavutluk'un, aidatlarını ödeyememeleri sebebiyle ayrılmaları ve Malezya'nın da yeni üye kaydedilmesi ile üye sayısı 55 olmuştur.

IEC'nin 34. Genel Toplantıları Tahran'da Yapılıyor

Milletlerarası Elektroteknik Komisyonu'nun 34. Genel Toplantıları, bu yıl 3-13 Kasım 1969 tarihlerinde komşu muz İran'ın Başkenti Tahran'da yapılacaktır.

Her yıl bir başka ülkede yapılmakta olan genel toplantıların sonucusu hatırlanacağı gibi geçen yıl Londra'da düzenlenmişti. Bu defa Tahran toplantılarını, IEC'nin İran Milli Komitesi olan İran Standardları Enstitüsü adıma, İran Milletlerarası Konferanslar Merkezi organize etmiştir.

Standardizasyon alanında, ISO'nun her üç yılda bir başka ülkelerde yapılan Genel Kuruluna paralel olarak önemli bir olay nitelikindeki IEC Genel Toplantılarının Tahran'da yapılacak 34. sündे, 27 teknik komite ve alt komite çalışmaları yer almıştır. Diğer taraftan, IEC'nin İcra Komitesi ve Konseyi de yıllık olağan toplantılarını yapacaklardır.

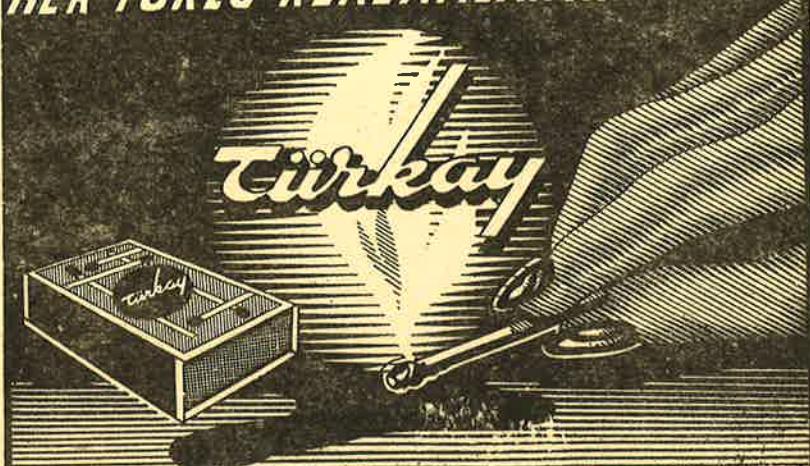
IEC ve ISO Konseylerinde kardeş Teşkilat Başkanının hazır bulunması

ve bir konuşma yapması bir gelenek olmuştur. Bu amaçla ISO Başkanı bulunan Türk Standardları Enstitüsü ve IEC Türkiye Milli Komitesi Başkanı Faruk A. Sünter, IEC Konseyinin toplantacağı günün arefesinde 8 Kasım günü Tahran'a hareket edecektir.

IEC toplantılarına Türkiye Milli Komitesi, bu yıl da güçlü bir delegasyonla katılmaktadır. Türk Delegasyonuna, Robert Kolej Araştırma Merkezi'nden TSE'nin Yönetim Kurulu Üyesi, aynı zamanda Elektronik Hazırlık Grubu Başkanı Prof. Haldun Gürmen Başkanlık etmekte, Robert Kolej Araştırma Merkezi Başkanı Prof. Dr. Necmi Tanyolac, Elektrik İşleri Etüt İdaresinden Süheyl Elbir ve Turhan Bükülmek, Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığından Ali Galip Mutdoğan Saffet Erkem ve M. Aytekin Yağcıoğlu delego olarak yer almaktadırlar.

IEC Tahran çalışmaları hakkında genel bilgileri gelecek sayımızda bulacağınız.

HER TÜRLÜ REKLAMLARINIZ İÇİN

TÜRKAY ENDÜSTRI ve TİCARET A.Ş.

KİBRİTLERİ

Kutu etiketleri üzerine
Hertürlü reklamlarınızı
Yurdun her yerinde
Teşhir eder.

AYRICA

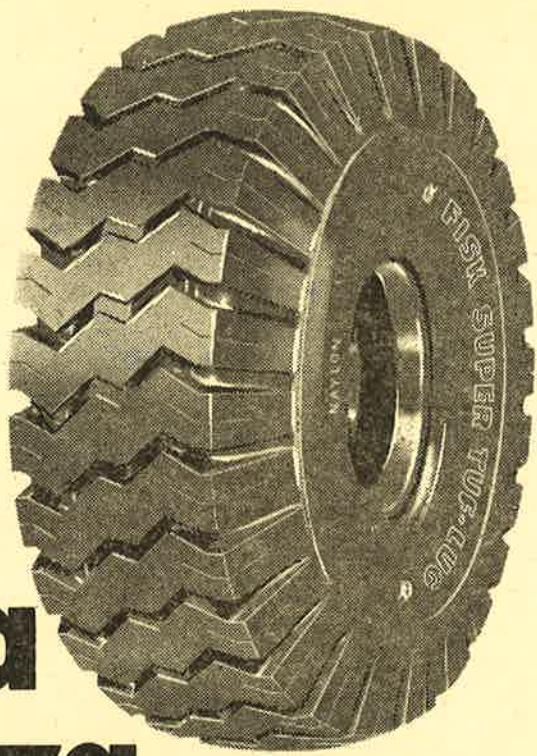
Hususi Reklâm poşet
ve büyük kutu kibritle
le de reklamlarınızı en iyi
şekilde yapabilirsiniz.

Tafsilat için müracaat:

Tel: 63 36 00-01

Adres: Çayırbaşı sokak No 1

İstanbul - İstanbul

Vasıtanızza ve yolunuza en uygun lâstik Fisk çeşidi arasındadır!

Fisk, piyasanın en yumuşak lâstiğidir.

Sarsıntıları önler, rahat bir yolculuk sağlar.

Fisk, piyasanın en sağlam lâstiğidir.

Terkibinde bulunan Poli-B maddesi sayesinde
çelik gibi bir sağlamlık kazanmıştır.

Fisk, piyasanın uzun yola en elverişli, ağır yüke
en dayanıklı lâstiğidir.

Fisk, piyasanın fren emniyetini en iyi sağlayan
lâstiğidir.

Fisk, savrulmayı ve kaymayı önler.

FISK
sağlam
yumuşak

TARIMSAL GIDA MADDELERİ SANAYİNİN ROLÜ VE ÖNEMİ

Bilindiği üzere, CENECA, 26-28 Şubat 1968 tarihlerinde Paris'de Tarım ve Gıda Sanayilerinin Rolü ve Dinamisi konulu bir seminer düzenlemiştir. TSE Başkanı Faruk A. Sünter'in de Başkanlık yaptığı bu toplantıın tutanakları aynı ad altında üç büyük cilt halinde yayımlanmış bulunmaktadır. Çok güzel bir baskı örneği olan kitapta üzerinde durulması gereken hususlar yer almıştır.

Kitabın birinci cildinde, Dünyada gıda maddeleri tüketiminin gelişmesi, tüketimin gelişmesinde tarım ve gıda maddeleri sanayilerinin rolü üzerinde yapılan konuşmalar ve tebliğler yer almıştır. Önce genel nitelikte tebliğler, sonra özel konulara eğilenler sıra ile verilmiştir. Tüketicinin gelişmesinde tarım ve gıda maddeleri sanayilerinin rolü ile ilgili olarak genel nitelikte beş tebliğ verilmiştir. Özel tebliğler ise dört bölümde ayrılarak sıralanmıştır. ABD, Batı Avrupa, Sosyalist ülkeler ve gelişmekte olan ülkeler ile ilgili tebliğlerden beş tanesi ABD, otuz tanesi Batı Avrupa, üç tanesi Sosyalist ülkeler ve bir tanesi de gelişmekte olan ülkeler sorunlarına e길miştir. Batı Avrupa ile ilgili tebliğler arasında M. Turan Güneş'in Türkiye'de tüketim ve gıda maddeleri sanayi adlı tebliği de bulunmaktadır. Bu tebliğlerde, fiyat, satış, reklam, marka yenilikleri uygulanması ve geliştirilmesi, tüketimin gelişmesi, tüketim ve imalat ilişkileri üzerinde durulmuştur.

Kitabın ikinci cildinde, tarıma yön verilmesinde tarım ve gıda maddeleri sanayilerinin rolü ile ilgili tebliğler bulunmaktadır. Bu konu, «kısa ve uzun vadeli tarım ve gıda maddeleri sanayinin takviyesinde ve tarımsal üretimin artırılmasında teşvik tebliğleri ve engeller», «Tarımda teknik gelişmenin artırılması», «tarımsal üretimin yönetilmesi, değiştirilmesi ve teşkilatlandırılması (kooperatifler, anlaşmalar)», «teşebbüslerin katma değerini ve ticari gücünü artıran tarımsal pazarlar hakkında davranış» ve «devletlerin politikası» bölgümlerine ayrılarak sunulmuştur. Birinci bölümde 6, ikinci 4, üçüncüde 21, dördüncüde 13, ve beşinci 6 tebliğ yer almıştır. Konaya ö-

nemli açılardan eğilen araştırmacılar çok ilginç açıklamalar yapmış ve üzerinde durulması gereken sonuçlara varmışlardır. Türkiye'de tarım ürünlerini sanayiine önem verilmesi zorunluğunu bilmeyen yoktur. Bu hususta bazı hal çarelerine varılmasını isteyecek olanların bu konușmaları iyice okuması gerekligine inanıyoruz. Bazı hususlar, tekrar gibi görtünürse de, değişik denemelerin sonuçları olmaları bakımından çok ilginç ve değişik bilgiler ve görgülerdir. Bulaların bilinmeyen şeyler olmadığını iddia edecek bilginlerimiz elbette çıkaracaktır. Ama, biz, onları da bu tebliğleri verenler arasında yer almasını isterdik. Bu bölümde kooperatiflerle ilgili önemli tebliğlerin bulunduğu da belirtmek isteriz.

Üçüncü cilt gıda maddelerinin kalitesi ile ilgili sorunlara ve sonuçlara ayrılmıştır. Kalite sorunu, seminerin dördüncü ve beşinci oturumlarında ele alınmıştır.

Dördüncü oturum, Danimarka Tarım Bakanlığı Bölüm Şeflerinden Erik Mortensen'in başkanlığında yapılmıştır. Bu oturumda gıda maddelerinin kalite politikasının mevzuat yönü üzerinde durulmuştur. Codex Alimentaire'in komisyon eski başkanlarından Prof. J. L. Dols'un genel raporundan sonra İsviçre; İspanya, Belçika, Fransa delegeleri konu hakkında konuşmuşlardır. Dr. Dols, kalite kavramı ve çeşitli tanımları üzerinde durmuş ve bu arada «bütün bu tanımlar berrakça gösteriyor ki, kalite kavramı çok özel ve oransaldır.» demiştir. Dols, daha sonra da konunun mevzuat yönünden durumunu açıklamış ve çeşitli ülkelerin tutumunu ve uygulamasını belirtmiştir.

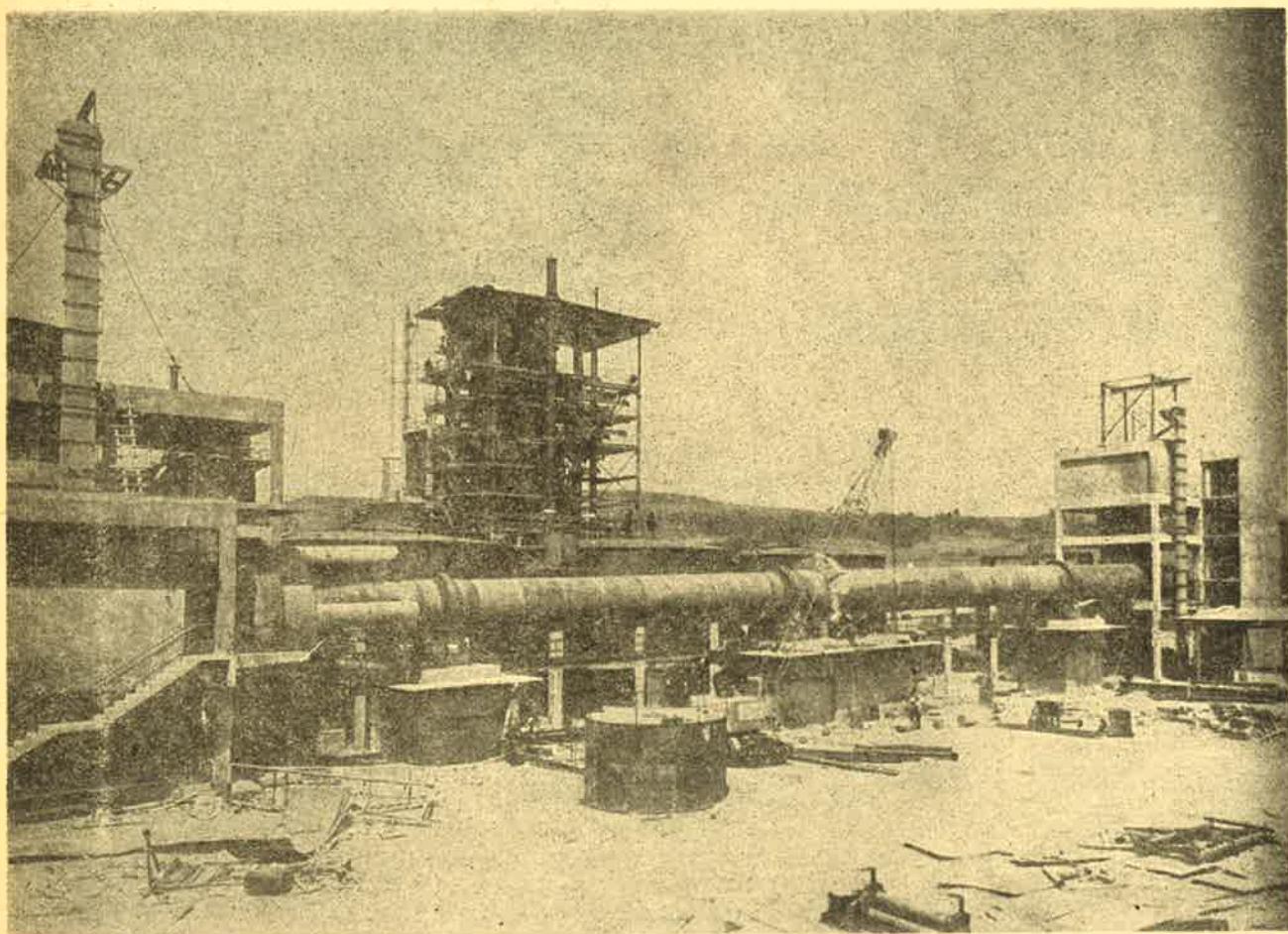
Faruk A. Sünter'in başkanlığında yapılan beşinci oturumda kalita sorununun teknik yönleri ile işletmelerdeki

duruıı ele alınmıştır. Fransız Konserve Sanayii Ulusal Birliği Genel Sekreteri G. Jumel'in genel raporundan sonra Fransa, Yeni Zelanda, Kanada, FAO, İsviçre, Almanya ve Belçika delegeleri görüşlerini bildirmiştir ve bundan sonra 40 tebliğ sunulmuştur. Bu tebliğlerin bazıları özel konuları işlemiştir ise de bunlar arasında Dünya Gıda Standardları (FAO), dan G. O. Kermode), garanti etiketi ve ticari kalite sınıfları (Alman, F. Krusen), gıda maddelerinin kalitesini korumaya ilişkin ulusal mevzuatın yapısının uluslararası planda ahenkeştirilmesi zorunluğu (Belçika, E. J. Bigwood ve A. Gerard, Belçika), kalite fikri kavramı (Belçika, J. Vander Poorten), Kanada, da gıda kalite standardları (C. R. Phillips), Danimarka'da kalite kontrolü (E. Mortensen), uluslararası gıda standardları konusunda Amerikan görüşü (ABD, G. R. Grange) kalite, oransal kavram (Fransa, J. P. Contourier), kalite, kaliteler ve markalar (Fransa, Eck), kalite fikri kavramı (Fransa, M. Guernier), kalite kontrolü (Fransa, Masse), mamullerin kalitesi ve tüketiciye bildirimi (Fransa, J. Thomas), kalite kavramı (Hollanda, Van Arcken) gibi tebliğler genel nitelikte ve konuyu tam olarak ortaya koymışlardır.

Yapılan tartışmalar sonunda ortaya çıkan gerçek, kalitenin öznel ve oransal olduğunu doğrudur.

Kitabın son bölümünden sentez ve sonuçlarla ilgilidir. Yapılan tartışmalar özetlenmiş ve katılanlar da görüşlerini açıklamıştır.

Üç ciltten oluşan ve kısaca özetledigimiz kitab konuya ilgi duyacak herkes için gereklidir. Kalite ve standard konuları üzerine TSE e길miş bulunmaktadır.

Caycuma Seka Kâğıt fabrikasında önde döner kireç firmı arkada 39 m. irtifada buhar santrali.

SUNGURLAR

İSİ SANAYİİ ANONİM ŞİRKETİ

YURDUN SANAYİ KALKINMASINDA
BÜYÜK ESERLERİ İLE
HİZMETİNİZDE

ISO'NUN ENFORMASYON HİZMETLERİ

I. Taner BERKÜN

Milletlerarası Standardizasyon Teşkilatı (ISO), özellikle, Konsey'in Eylül ayındaki toplantısında almış olduğu bazı kararlarından sonra, standardizasyon alanında bütün dünyanın baş vurabileceği önemli bir enformasyon merkezi olma yoluna girmiştir.

Geçen sayımızda, bir taraftan Konsey toplantılarını okurlarımıza tam olarak verebilme endişesiyle (1), öte yandan Dergimizin sınırlı imkânları yüzünden kısaca dejendiğimiz, «ISO'nun Enformasyon Hizmetleri» ile ilgili Konsey kararları üzerinde, bu defa biraz daha ayrıntılı bilgi vermeyi faydalı bulduk.

Bilindiği gibi ISO, üyesi bulunan 60 kadar tilkenin milli standard kuruluşları temsilcilerinden meydana gelen teknik komitelerinin çalışmalarıyla «Rekomandasyon» adı verilen dünya çapında uygulama imkânı sağlayan degerde ortak standardlar hazırlamakta ve yaynamaktadır.

Bu rekomandasyonları hazırlayan ve gerek tarım, gerekse endüstrinin çeşitli dallarında çalışan milletlerarası teknik komitelerin sayısı bugün 130'u bulmuştur. Teknik komitelerin hazırladığı ve ISO Konseyince kabul edilen rekomandasyonlar ise bu yılın ortalarında 1000'i aşmıştır.

Diğer taraftan, ISO'ya üye olan ülkeler, yayınlanan rekomandasyonları kendi milli standardları olarak kabul etme ve uygulama yetkisine sahiptirler. Ayrıca ISO Merkezi ve bütün üyeleri arasında ticetsiz yayın mübadelesi esaslarına göre standardlar gönderilmekte ve böylelikle, dünyanın dört bir yanındaki milli standard enstitülerini, paha biçilmez degerde birer dünya standardları koleksiyonuna sahip olabilmektedirler.

Ancak bütün bu imkânlar, standardizasyon konusunda yeterli bir enformasyon hizmetini yapmaya kâfi gelmemektedir. İşte bu nedenle ISO Konseyi, bu konuda bazı tedbirler almayı ve yeni kuruluşlar meydana getirmeyi öngörmüştür.

Bunların başında, Konsey'e bağlı bir komite olarak kurulması kararlaştırılmış bulunan «INFCO» gelmektedir.

«Standardizasyon Konusunda Bilişsel ve Teknik Enformasyon Sürekli Komitesi (INFCO)», özellikle şu görevleri yapacaktır :

1 — Standardizasyon konusundaki bilimsel ve teknik enformasyonu derleme ve yayma usulleri ve metodları hakkında Konsey'e gerekli tavsiyeleri sunmak ve özellikle :

a) Standardlar için, milletlerarası sınıflama ve kodlama sistemini tesbit etmek;

b) Standardizasyona ilişkin bilgilerin, mekanik alanda değerlendirilmesi, saklanması ve yenilenmesi için gerekli uygulamaları yapmak ve

c) Standardizasyon uzmanlarının eğitilmesini ve yetiştirmesini sağlamak.

2 — ISO Merkez Sekretaryasında kurulacak olan «Teknik Enformasyon Merkezi» nce uygulanacak metodların tesbitinde teknik yardımda bulunmak,

3 — ISO Merkezi ile üyeleri arasında karşılıklı bilgi, yayınlar, sergiler ve filmler gibi her türlü enformasyon hizmetlerinin mübadelesinde metedojik yardım sağlaman.

INFCO, Konseyin tâyin edeceğî bir Başkan'ın yönetiminde ISO üyesi tilkelerce tesbit olunacak ve Konsey'e onaylanacak kişisel üyelerden meydana gelecektir.

ISO Konseyi, 1969 Eylül toplantılarında INFCO'ya Başkan olarak, S.S.C.B. Standardlar Komitesi Başkan Yardımcısı Mr. V. Thatchenko'yu seçmiştir.

1971 yılı başından itibaren faaliyete geçecek olan «ISO Enformasyon Merkezi»nin kurulması kararı da, bu konuda atılmış önemli bir adımdır.

Millî ve milletlerarası bir seviyede hazırlanan bütün dünya standardları hakkındaki bilgiler için bir «clearing house» olarak hizmet göreceğ olan bu merkez, sadece ISO çerçevesinde bilgi toplamaktan öteye, Teşkilatla işbirliği halinde bulunan diğer milletlerarası kuruluşların standardizasyon çalışmaları ile de ilgilenecektir.

Merkez, ilk olarak, üzerinde dünya çapında anlaşmaya varılmış bir indeks sistemini geliştirmektedir. Bu sistem sayesinde, bütün ISO üyesi ülkeler standardlarını, ISO kayıtlarına da uyacak biçimde, birbirlerine benzer şekilde in-

deksleme imkânını bulacaklardır. Bu indeks sistemi, «anahtar kelime (key-word)» listelerinden hareket etmektedir. Kullanılacak kod numaraları sayesinde dil farklarından doğan engeller de ortadan kaldırılacaktır. Vida formları, tekstil makinaları, uçak, plastikler, hipodermik şırıngalar, nükleer enerji, tarımsal besin mamulleri gibi birbirleriyle hiç ilgisi bulunmayan konulardaki millî ve milletlerarası standardlara ait bilgiler, komputer analizlerinde kullanılmak üzere manyetik şeritlere aktarılacaktır.

Bu bilgilerin, ISO Teknik Enformasyon Merkezi'nden kolayca sağlanabilmesinin; hükümetler, endüstri, ticaret ve bilim çevreleri için taşıyacağı büyük önem ortadadır. Diğer taraftan, bu hizmet bugün için gelişmiş ülkelerdeki standard enstitüleri arasında esasen mevcut olan bilgi alışverişi bir yana bırakılacak olursa, özellikle kalkınmatta olan ve haberleşme problemini henüz çözütmeyememiş bulunan daha küçük ülkeler için de bir avantaj sağlayacaktır.

ISO Konseyi, son toplantıda bir «Yıllık Teknik Rapor» yayınlamayı da kararlaştırmıştır. İlk 1970 yılında (1969 çalışmaları için) yayınlanacak olan bu Rapor da, ISO'nun bütün dünyaya yayılmış bulunan standard hazırlama çalışmaları hakkında yıllık toplu bilgiler verecektir. Standardizasyonla ilgilenenler için, Teknik Rapor, çok değerli bir kaynak olacaktır.

Yukarıdaki açıklamalarımızdan da anlaşılacağı gibi ISO, enformasyon hizmetlerini geliştirmek amacıyla önemli teşebbüslerle girişmiş bulunmaktadır.

Memleketimizde de bu hizmetlerden yararlanacak standardizasyonla ilgili geniş bir çevrening varlığını biliyoruz.

Türk Standardları Enstitüsü, bu bakımından gerekli tedbirleri alacaktır.

(1) Bk. Standard Sayı : 93, Sayfa : 25.

TSE garantisi altında
 imal edilen Yüksek kaliteli

SURTEL enerji kabloları

Türk standartları enstitüsünün kalite belgesini taşımaktadır.
 o/o 100 Türk sermayesi ile kurulmuş SURTEL fabrikasının
KABLolarINI GÜVENLE KULLANABILIRSİNİZ.
 SURTEL fabrikası, mamullerine karşı gösterilen büyük ilgiden
 kıvanç duyar ve teşekkür eder.

SURTEL KABLO SANAYİ Koll. Şti.
 Muhtar Yalın ve ortakları
 Bankalar, Okçu Musa Cad. No. 80
 Karaköy - İstanbul
 MERKEZ Tel : 44 65 83 - 49 97 90
 FABRIKA Tel : 47 15 48
 TELGRAF : Sürkablo İstanbul

Surtel
 KABLoları

Milletlerarası Tüketiciler Birlikleri Organizasyonu (IOCU) (*)

Milletlerarası Standardizasyon Teşkilatı (ISO)'nun, özellikle son yıllarda, tüketici haklarını korumak ve tüketim mallarının ortak standartlarını hazırlamak konularında yoğun faaliyete girişmiş bulunduğu geçen sayılarda belirtmişik.

Nitekim, «Tüketiciler Sorunları» konusunda çalışan ISO'nun 73 numaralı Teknik Komitesinden başka, IEC ile işbirliği halinde ISCA adı altında yeni bir komitenin kurulduğunu okurlarımız hatırlayacaklardır. (1)

ISCA'da ISO ve IEC temsilcilerinden başka, Milletlerarası Tüketiciler Birlikleri Organizasyonu (IOCU), Milletlerarası Kalite Geliştirme Merkezi (CIPQ) Milletlerarası Satınalmalar Federasyonu (FIA) ve Milletlerarası Etiketleme Merkezi (ILC) temsilcileri de bulunmaktadır.

Bu yazımızda, Milletlerarası Tüketiciler Birlikleri Organizasyonu'nu tanıtmaya çalışacağız.

Merkezi La Hey (Hollanda) de bulunan Milletlerarası Tüketiciler Birlikleri Organizasyonu (IOCU), 1 Nisan 1960'ta, milli tüketici kuruluşlarının yaptıkları milletlerarası bir kongre sonunda kurulmuştur.

IOCU'nun amaçlarını şöyle sıralayabiliriz.

1 — Dünya yüzünde tüketici organizasyonlarının ve hükümetlerin tüketici çıkarlarını korumak amacıyla yaptıkları çalışmaları desteklemek ve her türlü yardım yapmak;

2 — Tüketicilerin mal ve hizmetlerinin mukayeseli testleri (2) konusundaki milletlerarası işbirliğini geliştirmek, test metodlarının çeşitli ülkeler arasında mubadelesini kolaylaştırmak;

3 — Tüketicinin eğitimi, korunması ve enformasyon hizmetleri konusundaki milletlerarası işbirliğini geliştirmek ve dünya yüzünde tüketiciyi ilgilendiren çeşitli mevzuat hükümleri ve uygulamalar hakkında bilgi toplamak;

4 — Tüketiciler sorunları üzerinde çalışan milli kuruluşların, bu sorunları tartışmalarını ve gerekli çözüm yollarını bulmalarını sağlamak üzere forumları düzenlemek;

5 — Tüketicilerin kuruluşlarının çeşitli yayınları için bir «clearing house» gibi çalışmak ve bu yayınlardan faydalana usullerini düzenlemek;

6 — Tüketicinin çıkarları ile ilgili konularda yayın yapmak;

7 — Birleşmiş Milletler'e bağlı kuruluşlarla ve diğer milletlerarası organizasyonlarla iyi ilişkiler kurmak ve tüketiciin çıkarlarını milletlerarası seviyede temsil etmek;

8 — Gelişen ülkelerde tüketiciin korunması ve eğitilmesi ile ilgili programları teşvik etmek ve bunların gerçekleştirmesi için her türlü pratik yardımları yapmak (Birleşmiş Milletler kuruluşları ya da diğer uygun kuruluşların aracılığı ile);

Ve yukarıda我说的 amaçları gerçekleştirmek için her türlü tedbirleri almak.

IOCU'ya üye olacak milli tüketici kuruluşlarının:

a) Tamamen tüketici hakları konusunda çalışmaları;

b) Ticari ya da siyasi amaçlarının bulunmaması;

c) Kâr amacı gütmeyen bir karekte olmaları;

d) Yayınlarında ilân ve reklâm kabul etmemeleri;

e) Tüketicileye verdikleri bilgilerin ve yaptıkları tavsiyelerin ticari amaçlarla istismarına müsaade etmemeleri;

f) Çeşitli sebeplerle alacakları madde yardımaların, bağımsızlıklarını zedelimeyecek nitelikte olması;

g) Zaman zaman IOCU'ya tesbit edilen aidati ödemeleri;

b) Ve IOCU Konseyi tarafından

ortaya konan usullere ve kararlara uyumaları.

gerekmektedir.

IOCU bir Konsey tarafından yönetilmektedir. Konsey, bütün tüketici birliklerinin, kendi ülkelерindeki milli standardizasyon kuruluşları ile sıkı işbirliği yapmalarını ve bu kuruluşlarla, yüksek seviyede temsilci bulundurmalarını tavsiye etmektedir. Ayrıca, tüketiciin, standardizasyon konusundaki milletlerarası teknik komite çalışmalarına da katılabilmesi için çaba harcmaktadır. IOCU, tüketim mallarının milletlerarası standartlarını hazırlayan pek çok ISO ve IEC teknik komitelerine delege göndermektedir.

IOCU, bugüne kadar, erkek kol saatleri konusunda bir milletlerarası mukayeseli bir test yapmış, telefon hizmetleri, seyahatler konularında da araştırmalar yayımlamıştır. Buzdolapları, çamaşır makineleri, elektrik süpürgeleri gibi tüketim mallarının milletlerarası seviyede performanslarının ölçülmemesi faaliyetlerine katılmakta, tüketim mallarının testleri ile uğraşan organizasyonlarla toplantılar düzenlemektedir.

IOCU'nun merkezinde, bütün IOCU üyesi kuruluşların yayınladıkları test raporlarını kapsayan geniş bir arşiv mevcuttur. Tüketiciler hakları konusunda değerli bir kaynak teşkil eden «International Consumer» adlı bir dergi yayımlamaktadır.

(1) Bk. Standard, Sayı : 92, Sayfa : 13

(2) Mukayeseli testler için bk. Standard, Sayı : 91, Sayfa : 19

(*) ISCA (IOCU - 1) 10 Numaralı dokümandan derlenmiştir.

İş Adamları

TÜRKİYE İKTİSAT GAZETESİ

Okuyor

Türkiye ve Dünya'da cereyan eden iktisadi olayları yakından takip edebileceğiniz yegane gazete

TÜRKİYE İKTİSAT GAZETESİ'dir

Abone için müracaat :

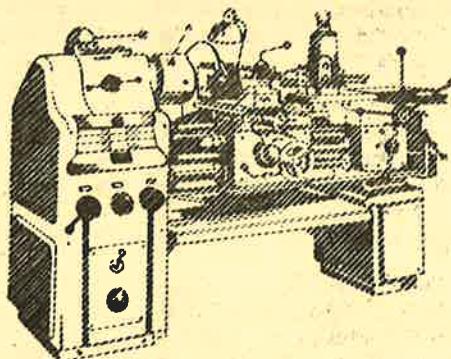
Karanfil Sokak No. 56, Bahnhikler, Ankara

Standard — 166

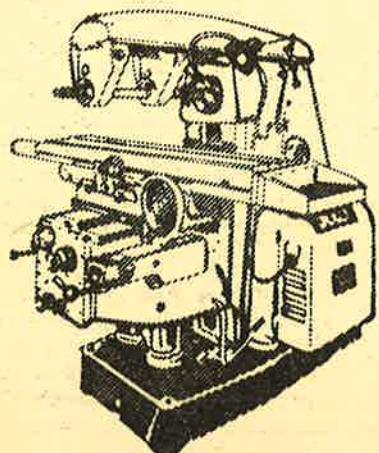
»TECHNOIMPEX«

MACAR TAKIM TEZGÂHLARI

i MALÂT

REVOLVER Torna - FREZE - OTOMATİK Torna - ŞAHMERDAN - PUNTASIZ TAŞLAMA

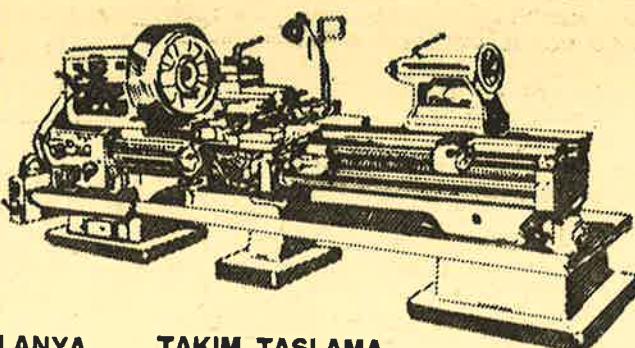
PANTOGRAF FREZE

TAKIM FREZESİ

KALIP

RADYAL MATKAP

TAŞLAMA

TORNA

MATKAP

PLANYA

TAKIM TAŞLAMA

TEZGAHLarda
EN ÜSTÜN EVSAF
EN MODERN
TİPLER

SATIŞLarda
EN UYGUN ŞERAİT
DİREKT İTHALATTA
EN FAZLA KOLAYLIK

MÜMMESSİLİ

TEKNİKEL

TİCARET ve SANAYİ A.Ş.

Karaköy, Necatibey Caddesi 90/A Tel.: 49 73 10

Telgraf: TEKNİKELİ - İSTANBUL

SUMMARY OF CONTENTS

USE OF TSE MARK SPREADING

p. 3

Last month, three new agreements for the use of the TSE Mark were signed at the Turkish Standards Institution.

The companies which were parties to these agreements thereby guarantee the following :

1 — The products they offer to the market will comply with the relevant Turkish Standards.

2 — They agree to TSE officials visiting their plants at any time, to their taking samples and inspecting them in the TSE laboratories.

3 — They agree to pay the fines laid down in the agreements should TSE find that their products do not comply with the standards.

4 — They agree that, if deemed necessary, TSE has the right to withdraw its Mark.

It should be noted that, companies apply to TSE to be allowed to use the TSE Mark of their own accord, even though some of the conditions of the agreement are stringent, because it brings such benefits as allowing the company to use the Mark on its products as well as in its advertisements.

Efforts of these industrial companies to attain for their products the higher quality sought by world standards, is one of the best indications of the serious progress being achieved in regard to the development of Turkey. New industrial plants being set up can contribute to our country's development only if they achieve higher quality for their products: Products of industries which are below standard and which cheat the buyer are condemned to liquidation sooner or later.

As it is our aim to establish well-rooted industries, to be a partner in the Common Market and to add industrial products to our export commodities, it is an inescapable necessity to guarantee the manufacture of products that comply with standards.

The TSE Mark can be described as follows :

Turkish Standards are implemented either on a «voluntary» or «compulsory» basis. When the Council of Ministers issues a decree to change a «voluntary» standard into a «compulsory» standard, the relevant ministry is entrusted with the duty of checking the implementation. Due to such shortcomings as insufficient personnel, adequately equipped laboratories etc. this system does not always produce the best results and products which do not comply with standards are widely sold on the market thus reducing the effective results expected from standards.

In order to overcome this shortcoming, TSE has made arrangements to undertake the checking of the products of those companies which voluntarily sign agreements with TSE. The products of companies which have faith in their production are thus brought under the control of TSE and the TSE Mark which is put on such products announces to the consumer that «that product is under the continuous supervision of the Turkish Standards Institution and complies with its standards.»

According to unbiased and scientific concepts, the benefits to be obtained from this opportunity created by TSE by placing its technicians and laboratories to work, do not need to be explained. It will be easy for the consumer to distinguish and buy with trust the products which carry the TSE Mark from those which do not feel able to accept TSE's control. And when making a choice between two products which both carry TSE Marks, the consumer will then be interested in the name of the firm, or in their brochures if any.

The Turkish Standards Institution, by opening its doors to the TSE Mark, in addition to its main function of preparing standards, has placed a good service at the disposal of the country's economy.

PREPARATIONS FOR ISO'S ANKARA MEETINGS IN 1970 PROGRESSING

p. 5

In our last issue, we informed our readers that the programme for ISO's General Assembly and technical committee meetings scheduled to be held in Ankara in September 1970 with the participation of the representatives of 55 national bodies which are members of ISO, had been approved by ISO's Council.

The Turkish Standards Institution immediately set out to make the necessary preparations in accordance with the approved programme. Mr. R. Maréchal, Assistant Secretary General of ISO who arrived in Ankara on 19 October 1969 participated in the preliminary meetings held to review the work to be carried out in connection with the General Assembly, technical committees and the panel discussions arranged to take place.

Many questions concerning hotel reservations in Ankara, the opening session, meeting rooms of more than ten committees, two or three of which will hold meetings on the same days with the participation of from 60 to 100 delegates each, transportation requirements of foreign delegates and excursions were investigated and settled with a view to organizing this important international event, in which more than 1000 foreign delegates will participate.

ISO and TSE President Faruk A. Sünter, Mr. Maréchal and TSE Secretary General Veliid İsfendiyar also visited the Union of Chambers of Turkey where Mr. Maréchal was introduced to Mr. Namik Kemal Savun, the Union's Secretary General, from whom it was learned that the Union would be able to place some of their meeting rooms at the disposal of ISO's technical committees.

Work on the outline of a provisional programme of ISO's General Assembly in 1970 was also concluded. It is expected that the provisional programme and the application forms will be distributed to the ISO Member Bodies some time during January 1970.

ISO's Assistant Secretary General Mr. R. Maréchal concluded his work with TSE's officials and left Ankara on 25 October 1969.

E.C.E. EXPERTS VISIT TSE

p. 5

During a recent visit to government and semi-governmental circles in Ankara, a group of the Economic Commission for Europe headed by Mr. Fagen, Special Advisor of the ECE Executive Secretary, paid a visit to TSE. President Sünter explained the activities and plans of the Institution mentioning among others the project to establish a packaging laboratory which awoke special interest.

AGREEMENTS SIGNED WITH THREE FIRMS FOR THE USE OF THE TSE MARK

p. 7

During the past month, agreements were signed with three distinguished Turkish firms to allow them to use the TSE Mark on products in compliance with relevant Turkish Standards and which have been verified by the Turkish Standards Institution.

The first agreement was signed at TSE with «Eternit Sanayi A.S.» at a small ceremony for the use of the TSE Mark on asbestos cement pipes manufactured by this firm. TSE had upon the request of the firm, carried out inspections, investigations and tests on the pipes in question and verifying that they complied with TSE 102, signed the agreement to allow them to use the TSE Mark.

The second agreement for the use of the TSE Mark was signed with «Ege Sanayi A.S.» for a variety of files which the said firm manufactures in compliance with TS 375.

The third agreement signed with «Superlit» also covers asbestos cement pipes, the tests on which have revealed their compliance with TS 102.

Photographs of the signing ceremonies can be seen on the relevant pages.

DR. LAL C. VERMAN VISITS ANKARA

p. 9

The TSE delegation who went to Geneva last month to attend ISO's Council meetings encountered Dr. Lal C. Verman, the world renowned standard maker, and invited him to visit TSE on his way to Iran.

Accepting this invitation Dr. Verman, accompanied by Mrs. Verman, arrived in Ankara on 1 October 1969 and visited TSE for three days, made studies and conversed with TSE's officials.

A lecture was arranged at TSE on this occasion and Dr. Verman delivered a talk on the subject of «Standardization in Old and Modern India». A distinguished crowd attended the lecture. Mr. Shayegan, Director General of the Iranian Standards Institute and Mr. A. A. Shaikh, the Pakistani delegate who were both in Ankara to participate in the RCD Standardization Sub-Committee were present.

Before the lecture TSE President Faruk A. Sünter introduced the guest speaker to the audience and thanked him for agreeing to give this talk.

Dr. Lal C. Verman then commenced his talk and began by saying :

«— Faruk Bey, Ladies, Gentlemen and Distinguished Guests,

Before I start I wish to express my heartfelt thanks to TSE for their kind invitation and giving me this opportunity to visit Ankara and the Turkish Standards Institution. It has really been a pleasure for me. I also wish to thank Faruk Bey for the kind and flattering phrases he used about me while introducing me to you. Faruk Bey himself is a leader of standardization with keen foresight who has created this standardization institution almost out of nothing. I wish to state here that TSE is an institution which can be taken as an example even by the advanced and

developed countries. In fact, Faruk Bey's election to ISO's Presidency confirms my very high opinion of him.

Within the short period I have been here I have seen that TSE is a well planned, well organized and progressive institution. The number of standards produced which are far beyond its capacity confirms this fact. Furthermore, the implementation of the TSE Mark and having the laboratories attached to the institution is a very effective measure for the future. I also wish to congratulate TSE officials for their magazine «STANDARD». I must confess that I have become a regular reader of this excellent magazine, particularly during the last few months.»

Dr. Verman also showed some slides and explained the standards that existed during the Indus civilization, which lived 4-5 millennium ago.

Dr. Verman also talked about the Indian Standards Institution (ISI) and gave detailed information about the methods of work of the ISI and finally explained the technical and economic aspects of standardization in India by using diagrams and pictures.

After Dr. Verman completed his talk, he replied to the queries of the listeners.

Dr. Lal C. Verman and Mrs. Verman left Ankara for Iran on the evening of the same day.

WHO IS DR. LAL C. VERMAN?

Dr. Verman, who was the Director General of the Indian Standards Institution (ISI) from its founding in 1947 until 1966 when he retired upon his own request, is a standardization expert renowned not only in India but all over the world.

At the time he was the Director of ISI he was also a member of the Export Inspection Affairs Advisory Council of India and the Chairman of the Quality Control and Pre-Shipment Inspection Committee.

In 1958 he received from the Prime Minister of India the first K.L. Moudgil award.

After his retirement Dr. Lal C. Verman was appointed as chief consultant industrial standardization of the UN/ECAFE Organization in Asia, and also as consultant at the ISIRI in Iran, in order to assist the development of this establishment.

His work «Industrial Standardization in Developing Countries» which constitutes a valuable source of information on the subject of standardization has been published by the United Nations.

DR. TURGUT PAMIR

p. 10

This is an eulogy written by TSE President Faruk A. Sünter for Dr. Turgut Pamir, a valuable son of our country's standardization circles whose early death caused great sorrow in the agricultural, commercial and standardization sectors of the country.

Dr. Pamir joined the staff of the Union of Chambers of Commerce, Industry and Commodity Exchanges of Turkey in the very beginning and had made valuable contributions to the preparation of agricultural standards, particularly of fresh fruits and vegetables when the nucleus of the Turkish Standards Institution was formed within the Union of Chambers in 1954.

Dr. Pamir later joined the staff of the Export Promotion Research Center, where he won the admiration of both domestic and foreign experts of export promotion. His wide knowledge regarding table grapes, his serious concern regarding the promotion of exports of peaches and citrus fruits, his exemplary humility, honesty and untiring industriousness made him the main mast of the Center within a short time.

Dr. Pamir had had a heart attack some time ago. In spite of doctor's orders he insisted upon going to supervise exports of «Müsküle» grapes and there had the fatal attack right in the midst of the vineyards which he loved so dearly and of export activities which he refused to neglect but which took him from us, without giving us a chance to say good-bye to him.

The Union of Chambers, the Turkish Standards Institution and the Export Promotion Research Center will always remember him with the pain of having lost him so early in life.

OFFICIALS OF TSE GIVE INSTRUCTION AT MINISTRY OF INDUSTRY'S COURSE

p. 11

The fourth of the courses which the Ministry of Industry holds in a variety of regions in order to supply training for the personnel employed by the Ministry's provincial organizations were held in Konya from 20 to 26 October 1969. Standardization was one of the subjects dealt with at this course as in the previous courses. During the last two days of the course, Muzaffer Uyguner, Vice Chairman of the TSE's Legislation Preparatory Group and Ibrahim Kutlután, Chief Consultant of TSE, gave lectures on statutes 1705 and 3018 as well as the TSE's founding statute No. 132.

The Ministry personnel attending the course asked questions regarding sampling, and the necessity of abolishing the outdated statutes was once more pointed out.

Another point raised was the inability of the exporter, industrialist and the consumer to grasp the concept of standardization.

THEFT

p. 13

In this article the writer discusses the standards by which successful thieves work and says that these standards also prepare the downfall of thieves, as the police find the thief through his (the thief's) «standards». The writer concludes that the police has also his own standards to catch a thief and that the best way to fight bad international practices is to set up useful and good international standards.

STANDARD FOR WATER HEATERS (HEAT EXCHANGERS)

p. 14-15

Water heaters are generally used to supply hot water in buildings with a great number of flats. The standard for such water heaters was accepted by TSE's Technical Council in April 1969.

The article gives technical information about this standard.

STANDARD FOR WATER HEATERS USING SOLID FUELS

p. 16-17

TSE's Technical Council had accepted the standard for water heaters using solid fuels in April 1969. It is now expected that the said standard will be placed into compulsory enforcement soon. The article gives technical information about the text of the standard.

RCD AND ITS PROGRAMME ON STANDARDIZATION

p. 19

On the occasion of the Third Meeting of the Sub-Committee on Standardization of the Regional Cooperation for Development held at TSE readers are given general information about RCD and its Committees.

The first part relates to the RCD Organization and the functions of its various committees, and then goes on to give detailed information about the work of the Committee of Industry's Sub-Committee on standardization.

RCD STANDARDIZATION SUB-COMMITTEE HOLDS ITS THIRD MEETING IN ANKARA

p. 20-21

Our readers will remember that cooperation in the field of standardization within the scope or Regional Cooperation for Development (RCD) which is formed by Iran, Pakistan and Turkey, is included in the programme of this tripartite organization.

In order to speed up the implementation of the recommendations laid down by the Committee of Industry of RCD, meetings were held 2nd and 3rd October 1969 at the Turkish Standards Institution of the Sub-Committee on Standardization.

At the meeting, Iran was represented by Eng. Reza Shayegan, the Director of the Iranian Standards Institution, who has recently been elected to the Vice Presidency of ISO, and Pakistan by Mr. A.A. Shaikh, Deputy Director of the Pakistan Standards Institution.

The Turkish Delegation, headed by Faruk A. Sünter, President of TSE and ISO, was composed of Sefik Onat and Türkukul Kurttekin from the RCD Bureau of the Ministry of Foreign Affairs, Zeki Siddiki from the State Planning Organization and Celal İmre, Vice President of TSE's Board of Governors, Prof. Haldun Gürmen, and Fasih Atam, members of TSE's Board of Governors, Veliid Isfendiyar, Secretary General of TSE, Muzaffer Uyguner, Vice Chairman of the Legislation Preparatory Group, Ibrahim Kutlután, Chief Counsellor of TSE and other TSE officials.

The Sub-Committee commenced its work on 2 October 1969. In his opening speech Mr. Sünter praised RCD's work which is aimed at establishing cooperation among Iran, Pakistan and Turkey, pointed out the importance of standardization in securing this cooperation and stated that he believed positive results would be obtained in this field. Mr. Sünter also stated that the presence at the same time of the RCD countries on ISO's Council would be advantageous for the RCD Organisation, and congratulated Mr. Shayegan, who, a few days earlier, had been elected to the Vice-Presidency of ISO.

Mr. Shayegan then addressed the meeting and after thanking Mr. Sünter, gave information about the developments in standardization work in Iran as well as about the Iranian Standards Institute.

Pakistan's delegate, Mr. A.A. Shaikh, also made a speech and the opening ceremonies having thus been completed, the Sub-Committee took up the agenda.

At the meeting, important decisions were taken regarding the RCD's programme in the field of standardization.

Among the recommendations which are to be submitted to RCD's higher organs are reciprocal exchange of technical assistance among the three country's standardization institutions, by making use of each other's laboratory facilities, and organization of a series of seminars in which selected trainees of all three countries will participate.

MALAYSIA JOINS ISO FAMILY

p. 21

At the recent meeting of the ISO Council, the application for membership of the Standards Institution of Malaysia (SIM) was accepted, as of 1st October 1969.

This brings the total membership of ISO to 55, plus at present 10 correspondent members.

34TH GENERAL MEETING OF IEC TO BE HELD IN TEHERAN

p. 21

The 34th General Meeting of the International Electrotechnical Commission (IEC) will be held in Teheran from 3 to 13 November 1969.

The last General Meeting of IEC which is held in a different country every year, took place in London last year. The meetings this year have been arranged by the International Conference Center of Iran on behalf of the Iranian Standards Institute.

During IEC's 34th General Meeting which, in fact, is one of the most important events in the standardization world, 27 technical and sub-committee meetings will also be held. Furthermore, IEC's Committee of Action as well as its Council will also hold their annual meetings during the same period. According to the programme, trips to Iran's chief industrial centers and also to touristic places will take place during the free time between committee meetings.

The National Committee of IEC of Turkey will attend the IEC meeting with a strong delegation. Turkey's chief delegate will be Prof. Haldun Gürmen from the Research Center of Robert College, TSE's Board member and the Chairman of the Electronic Preparatory Group. Other delegates are Prof. Necmi Tanyolac, Mr. Süheyl Elbir, Mr. Turhan Bükkülmmez, Mr. A. Galip Mutdoğan, Mr. Saffet Erkem and Mr. M. Aytekin Yağcıoğlu.

It is traditional for ISO and IEC Presidents to deliver speeches to each others Council meetings. For this purpose ISO's President Faruk A. Sünter will leave for Teheran on 8 November 1969.

THE ROLE AND DYNAMICS OF AGRICULTURAL AND FOOD INDUSTRIES

p. 23

As our readers will remember, a colloquium was arranged by CENECA in Paris from 26 to 28 February on the subject of the Role and Dynamics of Agricultural and Food Industries. The report of the colloquium during which TSE's President Faruk A. Sünter occupied the chair at one of the sessions, has now been published in three large volumes. The book, an excellent example of good printing, covers a wide range of important subjects

The first volume contains the papers that were delivered on such subjects as the trend of consumption of food products, five dealt with the problems of the U.S.A., thirty of Western Europe, three of the socialist countries and one of the developing countries. Among the papers concerning Western Europe, one was prepared by Mr. Turan Güneş, a Turkish Professor. The papers covered prices, sales, advertisement, trade mark novelties, development of consumption and relations between the manufacture and the consumer.

The papers contained in the second volume give directives to agriculture and the role of agricultural and food industries. The papers dealt with such problems as «Incentives aimed at long and short term reinforcement of agricultural and food industries», «Increasing technical development of agriculture», «Administration, replacement and organization of agricultural production», «Agricultural policies of governments». Such interesting conclusions are reached in these papers that all those who are concerned with the promotion of agricultural industry in Turkey should read this volume carefully, particularly the papers dealing with agricultural cooperatives.

The third volume is devoted to the quality of food products as well as the conclusions arrived at during the colloquium.

The fourth session of the colloquium was held with Erik Mortensen in the chair and quality of food products was discussed at this session.

During the fifth session with Faruk A. Sünter in the chair, the technical aspects of the question of quality were dealt with. The conclusions reached at this session was that quality was subjective and relative.

The final part of the book deals with syntheses and conclusions, where the discussions are summarized.

The series is recommended to all who are concerned with standardization and quality, and can be purchased from CENECA 19 Boulevard Henri IV, 75 Paris 4.

INTERNATIONAL ORGANIZATION FOR CONSUMER UNIONS

p. 27

In this article the International Organization for Consumer Unions (IOCU) whose main efforts are centered on the protection of consumer rights is introduced to Turkish readers,

IOCU has established close cooperation with ISO and IEC regarding the standardization of consumer products. IOCU is also represented in ISCA, a committee recently set up jointly by ISO and IEC.

NEW TURKISH STANDARDS

p. 6

The TSE Technical Council accepted 14 new Turkish Standards in October. These are mentioned below:

- Table Olives
- Var-Hour (Reactive Energy) Meters
- Household Electric Range
- Plastics : Determination of the Refractive Index of Transparent Plastics for Thermal Shock Tests on Laboratory Glassware.
- Chemical Analysis of Zinc : Polarographic Determination of Lead
- Chemical Analysis of Zinc : Polarographic Determination of Lead and Cadmium.
- Methods for the Determination of Density of Liquids at 20°C.
- Determination of Solubility of Essential Oils in Ethanol
- Sodium Carbonate for Industrial Use : Expression of Test Results
- Sodium Carbonate for Industrial Use : Determination of Sodium Hydrogen Carbonate (Volumetric Method).
- Pulp : Determination of Dry Matter Content
- Pulp : Determination of Iron
- Aluminium Oxide Primarily Used for the Production of Aluminium Preparation of Sample Solution for Analysis.